

**UCHWAŁA NR XLII/278/2022
RADY MIEJSKIEJ W JASIENIU**

z dnia 6 października 2022 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022 - 2027

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) oraz art. 17 ust 1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022-2027” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Jasienia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY JASIEŃ NA LATA 2022-2027

Jasień, 2022 r.

Spis treści

WSTĘP.....	3
CHARAKTERYSTYKA GMINY JASIEŃ	4
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	5
EDUKACJA I SYSTEM OŚWIATY	8
ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	9
DEMOGRAFIA I PROCESY LUDNOŚCIOWE	10
RYNEK PRACY.....	12
UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE	14
POMOC SPOŁECZNA	16
BENEFICJENCI POMOCY SPOŁECZNEJ	17
POMOC W FORMIE FINANSOWEJ I NIEFINANSOWEJ	18
POWODY KORZYSTANIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ.....	20
POMOC W POSTACI DOŻYWIANIA	22
ŚWIADCZENIA I USŁUGI OPIEKUŃCZE	22
WSPARCIE ASYSTENTA RODZINY.....	25
DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO	27
ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W OPINII MIESZKAŃCÓW – BADANIA OPINII PUBLICZNEJ	29
ZDIAGNOZOWANE ROBLEMY SPOŁECZNE NA TERENIE GMINY JASIEŃ	37
ANALIZA SWOT	39
MISJA NOWEJ ŚCIEŻKI ROZWOJU	42
CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	42
SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	44
KIERUNKI INTERWENCJI W KONTEKŚCIE ZAPLANOWANYCH CELÓW	47
MONITORING I EWALUACJA.....	55
SPIS MAP, SCHEMATÓW, TABEL, WYKRESÓW I ZDJĘĆ	56

WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022 – 2027 wyznacza główne działania dla samorządu i mieszkańców w celu poprawy funkcjonowania gminy pod względem społecznym, który rzutuje na sferę ekonomiczną, demograficzną i gospodarczą. Ponadto prezentowana Strategia ma na celu ograniczenie lub eliminację problemów społecznych na terytorium gminy. Będzie to zatem taki kierunek działań, który pozwoli zminimalizować negatywne skutki zmian zachodzących w społeczeństwie.

Sztandarowe działania ukierunkowane są zatem na poprawę jakości życia mieszkańców, wzmocnienie spójności społecznej, wyrównywanie szans oraz wzmocnianie kapitału społecznego i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022-2027 stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz doprowadzić do integracji społecznej. Strategia jest podstawowym instrumentem zarządzania w aspekcie społecznych uwarunkowań na terenie gminy, ponieważ zawiera cele średnioterminowe, odpowiadające generalnym kierunkom działania. Jest to więc praktyczny dokument dla władz samorządowych, instytucji i samych mieszkańców, stanowiący kierunkowskaz do dalszych działań.

Na potrzeby opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022 – 2027 przeprowadzono badania wśród dorosłych mieszkańców miasta. Wyniki badań, wraz z przeprowadzoną diagnozą społeczno-gospodarczą, wskazały na główne problemy społeczne występujące na terenie gminy. Dodatkowo stały się podstawą do wyznaczenia celów strategicznego działania i określenia konkretnych działań w zakresie minimalizowania skutków wykluczenia społecznego i poprawy warunków życia mieszkańców gminy Jasień.

Podstawą prawną opracowania niniejszej strategii jest ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r¹.

¹ Dz. U. z 2021 poz.2268.

CHARAKTERYSTYKA GMINY JASIEŃ

Jasień to gmina miejsko-wiejska w województwie lubuskim, w powiecie żarskim. Zgodnie z danymi GUS na dzień 31.12.2021 r. gmina Jasień liczyła 6 867 mieszkańców, z czego 50,2% stanowiły kobiety (3 448), a 49,8% mężczyźni (3 419). **W latach 2017-2021 liczba ludności ogółem zmniejszyła o 235 osób.** Gęstość zaludnienia gminy wynosi 56 osób na km². Gmina Jasień administracyjnie podzielona jest na 17 sołectw.

Mapa 1 Położenie gminy Jasień w powiecie żarskim

Źródło: <https://www.google.com/> (dostęp: 25.06.2022 r.)

Gmina Jasień położona jest na historycznym terenie łużyc w południowo-zachodniej części województwa lubuskiego, zajmuje powierzchnię 127 km², którą z roku na rok zasiedla coraz mniej mieszkańców. Przez teren gminy przepływa rzeka Lubsza, będąca dopływem Nysy Łużyckiej oraz kanały i rzeczki (Makówka, Ług, Widunia, Szyszyna, Korzenna, Wicina B) uchodzące do Lubszy.

Największe w powiecie zalesienie sprawia, że gmina jest atrakcyjnym terenem dla grzybiarzy i obserwatorów dzięki przyrodzie. Do odwiedzenia tych stron zachęcają wędkarzy łowiska ryb, w tym łowisko w Jasieniu zarybiane przez Polski Związek Wędkarski. Amatorzy pieszych i rowerowych wycieczek znajdą dla siebie interesujące trasy, a miłośnicy historii i dawnej architektury powinni zwrócić uwagę na szereg zabytków świadczących o dawnej świetności regionu.

Przez teren gminy przebiegają trzy szlaki turystyczne:

- **niebieski** liczący 25,2 km, biegnący od Jasienia do Trzebiela;
- **zielony** o długości 76,5 km z Żar do Gubina;
- **żółty** prowadzący z Lubska do Gorzupi o długości 31 km.

W gminie warto zobaczyć przede wszystkim: wieś Budziechów ze średniowiecznym kościołem, wieś Jabłonice - dawną wieś rycerską; wieś Wicinę - wieś o średniowiecznym rodowodzie, z m.in. pięknym kościołem neogotyckim oraz wiele innych ciekawych miejscowości i zabytków.

Zdjęcie 1 Jasień z lotu ptaka

Źródło: <https://ziemialubuska.pl/pl/lokalnie/powiaty-i-gminy/powiat-zarski/jasien-gmina> (dostęp: 25.06.2022 r.)

Jednostkami organizacyjnymi gminy są:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jasieniu,
- Szkoła Podstawowa im. Aleksandra Fredry w Wicinie,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu,
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Jasieniu,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury.

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Dużym potencjałem każdej gminy jest posiadanie odpowiedniej infrastruktury społecznej, która rzutuje na funkcjonowanie i życie mieszkańców na terenie gminy. Dostępność do placówek oświatowych, instytucji kulturalnych, sportowych, zapewnienie miejsc odpowiedniego spędzania czasu wolnego stanowią dla mieszkańców istotne kwestie związane z codziennym funkcjonowaniem, rozwijaniem własnych zainteresowań oraz wpływają na jakość życia. Poniżej zaprezentowano najważniejsze kwestie dotyczące dostępnej infrastruktury społecznej na terenie gminy Jasień.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Jasieniu

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Jasieniu od dnia 01.01.2001 r. działa, jako instytucja kultury, wpisana do Rejestru Kultury. Sieć biblioteczna na terenie gminy Jasień składa się z biblioteki głównej w Jasieniu oraz 2 filii bibliotecznych wiejskich w Guzowie i w Jabłońcu. Działalność biblioteki służy zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych mieszkańców gminy. Biblioteka

uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury organizując i zapewniając mieszkańcom dostęp do zasobów dorobku nauki i kultury polskiej i światowej poprzez: dostęp do księgozbioru, systematycznie uzupełnianego w każdym roku o nowe pozycje książkowe; bezpłatny internet dla użytkowników na 12 stanowiskach komputerowych, organizację spotkań z czytelnikami i użytkownikami biblioteki, koncerty muzyczne, wystawy, warsztaty, plenery malarskie. Biblioteka w 2021 r. wykonywała zadania Powiatu Żarskiego w zakresie prowadzenia Powiatowej Biblioteki Publicznej.

Biblioteka posiada stronę internetową oraz Facebooka. Współpracuje z lokalnymi placówkami oświatowymi, instytucjami, organizacjami. Jest instytucją otwartą na wszelkie nowości, stara się wychodzić naprzeciw potrzebom użytkowników i najbliższego środowiska lokalnego. W roku 2021 Biblioteka rozpoczęła projekt zatytułowany „Liga eSzkoła”.

Zdjęcie 2 Zajęcia - Projekt Liga eSzkoła

Źródło: Raport o stanie Gminy Jasień za rok 2021, s. 55.

Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Jasieniu

Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Jasieniu to instytucja służąca rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb kulturalnych społeczeństwa gminy Jasień. Współpracuje z instytucjami kultury oraz placówkami oświatowymi. Prowadzi stałe zajęcia dla dorosłych i dzieci w ramach sekcji wokalnych, sportowych czy plastycznych, organizuje imprezy podczas ferii, wakacji, konkursy wokalne, recytatorskie, koncerty, wystawy, spotkania okolicznościowe, zaprasza kino, organizuje pikniki, jarmarki, obchody Dnia Sybiraka, festyny plenerowe, obchody Dni Miasta, obchody państwowe tj. - obchody Rocznicy Wybuchu II Wojny Światowej, 3 Maja, Obchody Narodowego Święta Niepodległości itp. Miejsko Gminny Ośrodek Kultury jako jedna z wielu instytucji kultury województwa przystąpił do programu Lubuskie Konfrontacje Artystyczne. Konfrontacje Artystyczne, to cykl wydarzeń o charakterze przeglądów, adresowanych do dzieci i młodzieży szkolnej województwa lubuskiego, realizujących swoje twórcze zainteresowania w następujących dziedzinach sztuki: recytacja, teatr, taniec, piosenka,

fotografia, film, muzyka oraz plastyka. Dodatkowo w 2021 r. Ośrodek Kultury w Jasieniu realizował projekt Polsko-niemieckie międzypokoleniowe artystyczne spotkania integracyjne.

Zdjęcie 3 Wakacje w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Jasieniu

Źródło: Raport o stanie Gminy Jasień za rok 2021, s. 66.

W ramach swojej działalności organizowane są także zajęcia dla seniorów **w ramach funkcjonowania Uniwersytetu III Wieku**. Seniorzy spotykają się w swoich podsekcjach: artystyczno – kronikarska, gier planszowych, kulinarna, rękodzieło, malarska, wokalna. Studenci UTW uczestniczą w projektach, warsztatach, organizują wycieczki, pikniki, bale, obchody dnia seniora, spotkania okolicznościowe itp.

Zdjęcie 4 Uniwersytet III Wieku w Jasieniu

Źródło: Raport o stanie Gminy Jasień za rok 2021, s. 59.

Gmina Jasień posiada w zasobie 11 świetlic wiejskich, tj. w Guzowie, Lisiej Górze, Jabłońcu i Budziechowie, Bronicach, Jaryszowie, Jasionnej, Świbnej, Roztokach, Wicinie i Golinie. W miejscowościach Guzów, Lisia Góra, Bronice odbywały się imprezy kulturowe. Gmina Jasień prowadzi harmonogram spotkań oraz wynajmu świetlic. W *Strategii Rozwoju Gminy Jasień do 2030 r.* wskazano, iż działalność zarówno Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury w Jasieniu, Biblioteki

Publicznej, jak i wybranych świetlic wiejskich, nie są w pełni wystarczające z punktu widzenia potrzeb mieszkańców gminy. Istnieją uzasadnione przesłanki sugerujące rozbudowę wybranych obiektów o dodatkowe sale i pracownie, czy nawet poszukiwanie nowych lokalizacji na cele ich funkcjonowania. W Strategii zwrócono również uwagę, że należy także założyć potrzebę budowy świetlic w miejscowości Bieszków i w Mirkowicach. Po stronie uzasadnionych potrzeb należy także zaliczyć organizację profesjonalnego terenu do organizacji imprez plenerowych w mieście, w tym o charakterze masowym. Ważnym aspektem są także działania natury organizacyjnej, zachęcające uczestnictwem w życiu kulturalnym gminy coraz większej liczby mieszkańców. Należy zatem poszerzać ofertę usług kultury w kierunku potrzeb różnych grup wiekowych, przede wszystkim dla dzieci, młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych, co pozytywnie wpłynie na integrację społeczną, a tym samym przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

EDUKACJA I SYSTEM OŚWIATY

System edukacji i opieki nad dziećmi w gminie jest dostępny dla mieszkańców i zaspokaja ich potrzeby w podstawowej edukacji. W zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego gmina zapewnia możliwość podjęcia pracy zawodowej kobietom, dzięki zapewnieniu dostępu do przedszkola, jednak na terenie gminy nie funkcjonuje żłobek. W gminie funkcjonuje Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jasieniu oraz Szkoła Podstawowa im. Aleksandra Fredry w Wicinie.

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jasieniu

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jasieniu jest jednostką organizacyjną Gminy Jasień skupiającą w swojej strukturze: Szkołę Podstawową im. H. Sienkiewicza w Jasieniu oraz Przedszkole Samorządowe w Jasieniu. W 2021 r. w placówce zatrudnionych było 60 pracowników pedagogicznych, 24 pracowników obsługi oraz 2 pracowników administracji. Do 31 sierpnia 2021 roku do szkoły uczęszczało 377 uczniów, a w szkole funkcjonowało 18 oddziałów. Od 1 września 2021 r. – 371 uczniów w 17 oddziałach. Zajęcia dydaktyczne, opiekuńcze i wychowawcze realizowane są w dwóch obiektach szkolnych: przy ul. Konopnickiej 10 oraz ul. Podmokłej 1. W obu obiektach szkolnych znajduje się 26 sal lekcyjnych, w tym 2 pracownie komputerowe, 1 pracownia fizyczno-chemiczna, 1 sala terapii pedagogicznej. Jedenaście sal lekcyjnych wyposażonych jest w tablice interaktywne, a 15 sal posiada projektory multimedialne. Zajęcia wychowania fizycznego realizowane są w sali gimnastycznej przy ul. Konopnickiej 10, hali sportowej przy ul. Podmokłej 1 oraz na boisku sportowym „Orlik”. W szkole funkcjonuje świetlica szkolna, w której uczniowie mogą również spożywać ciepłe posiłki przygotowywane na miejscu przez podmiot zewnętrzny. W obu budynkach funkcjonuje biblioteka szkolna.

Szkoła Podstawowa im. Aleksandra Fredry w Wicinie

Szkoła Podstawowa im. Aleksandra Fredry w Wicinie w roku szkolnym 2020/21 zatrudniała 22 nauczycieli, w tym 11 na pełny etat, oraz 4 pracowników administracji i obsługi. Razem w oddziale przedszkolnym i szkole uczyło się 98 uczniów. Placówka posiada 7 sal lekcyjnych, w tym 2 pracownie (informatyczną i przyrodniczą), świetlicę, bibliotekę oraz salę gimnastyczną.

Obie placówki realizują szereg działań z zakresu profilaktyki i wychowania. Organizowane są w szkołach konkursy, uroczystości, obchody świąt państwowych. Prowadzone są akcje szkolnego wolontariatu. Szkoły systematycznie realizują również projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Na terenie gminy Jasień swoją działalność prowadzą również **organizacje pozarządowe, które realizują każdego roku zadania publiczne w ramach upowszechniania kultury, sportu, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, pomocy społecznej i in.** Współpraca samorządu lokalnego z organizacjami społecznymi odbywa się na podstawie „Rocznego Programu współpracy Gminy Jasień z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”. Współpraca przybiera formę finansową jak i niefinansową. W ramach współpracy finansowej Urząd Miejski ogłasza otwarte konkursy ofert na realizację zadań statutowych organizacji. Działania podejmowane przez organizacje skupiają się przede wszystkim na promowaniu zdrowego stylu życia poprzez realizację programów z bogatą ofertą zagospodarowania czasu wolnego oraz rozwijania zainteresowań mieszkańców gminy, organizowaniu aktywnych form wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego czy organizacji imprez w zakresie turystyki dla mieszkańców.

W 2021 r. ogłoszony został otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu, które polegać miało m.in. na organizowaniu imprez, zawodów i turniejów przeznaczonych dla mieszkańców miasta i gminy. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania wynosiła 111 000,00 zł, w tym: 76 000 zł - teren miasta Jasień oraz 35 000 zł – teren wiejski gminy Jasień. Z dotacji skorzystały 3 kluby sportowe:

- Miejski Klub Sportowy „Stal” w Jasieniu - dotacja w kwocie 76 000,00 zł;
- Klub Piłkarski „Iskra” Jabłoniec - dotacja w kwocie 15 000,00 zł;
- Klub Sportowy „Miłośników Zabłocia” - dotacja w kwocie 20 000,00 zł.

Inne organizacje pozarządowe złożyły własne propozycje działań w ramach trybu pozakonkursowego. Przyznano im dotacje wyłącznej wysokości 135 000,00 zł, z czego wykorzystano 130 022,95 zł. W ramach trybu pozakonkursowego dotacje otrzymały m.in.: Stowarzyszenie Wicina.pl,

Stowarzyszenie Sąsiadów „Kościelniacy, Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Jasienia „Jasieniaki”, Fundacja Parku Kulturowego Grodzisko w Wicinie, Stowarzyszenie Przyjaciół Guzowa.

Podejmowane działania przez organizacje prowadzące swoją działalność na terenie gminy pobudzają aktywność społeczną mieszkańców, przyczyniają się do rozwijania i wspierania aktywności dzieci i młodzieży, stanowią centra aktywności różnych grup odbiorców. Funkcjonowanie organizacji pozarządowych świadczy o wysokim potencjale rozwojowym gminy Jasień, a dobra współpraca to odpowiedzialne budowanie społeczeństwa odpowiedzialnego i zaangażowanego w rozwój społeczny. Dzięki działalności organizacji III sektora wspierane są zadania jednostek organizacyjnych gminy Jasień. Wiele działań ma charakter współpracy w zakresie kultury, nauki, sportu, rekreacji czy pomocy społecznej. Stanowi to o wysokim potencjale rozwojowym i przeciwdziałającym różnym problemom społecznym.

DEMOGRAFIA I PROCESY LUDNOŚCIOWE

W 2021 r. gminę Jasień zamieszkiwało 6 867 mieszkańców, w tym 3 448 kobiet oraz 3 419 mężczyzn.

W latach 2002-2021 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 6,6%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,4 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa lubuskiego. W ostatnich latach zauważa się powolny, lecz systematyczny odpływ ludności z gminy. W roku 2017 gminę zamieszkiwało 7 102 osoby, a w 2021 r. nastąpił spadek ludności o 235 osób. Spadek ogólnej liczby ludności jest zjawiskiem charakterystycznym dla większości gmin w Polsce, z uwagi na ujemny przyrost naturalny. W 2021 r. na 6 867 wszystkich mieszkańców gminy 61,70% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, 16,67% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym, a 21,63% ludności stanowiły osoby starsze w wieku poprodukcyjnym. Z poniższego zestawienia widać, że w analizowanych latach 2017-2021 zwiększyła się liczba osób w wieku poprodukcyjnym, a zmniejszyła się liczba osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym.

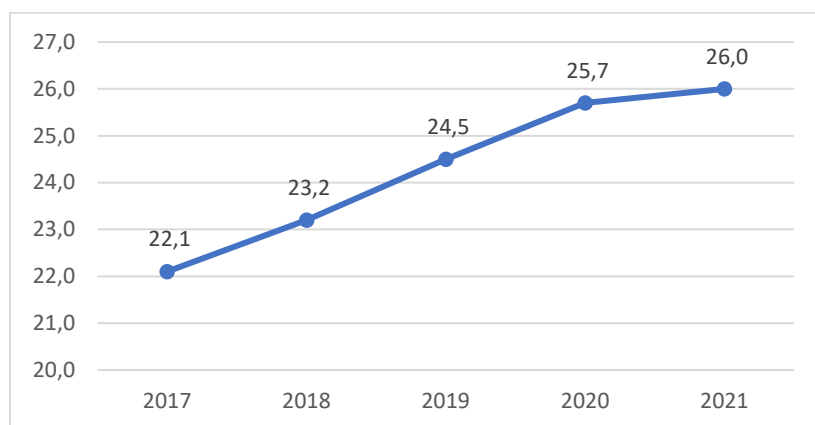
Tabela 1 Liczba ludności w grupach funkcjonalnych w gminie Jasień w latach 2017-2021

Rok	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba
2017	7 102	17,28	1 227	63,56	4 514	19,16	1 361
2018	7 069	17,13	1 211	63,15	4 464	19,72	1 394
2019	6 991	16,88	1 180	62,42	4 364	20,70	1 447
2020	6 962	16,98	1 182	61,68	4 294	21,34	1 486
2021	6 867	16,67	1 145	61,70	4 237	21,63	1 485

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na terenie gminy w latach 2017-2021 zwiększyła się o 124 osoby. Wskaźnik obciążenia demograficznego liczonego jako stosunek ludzi w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w 2021 r. wynosił 26 i w stosunku do roku 2017 uległ **zwiększeniu o 3,9 punkty procentowe.** Wzrost liczby osób starszych ma szczególne znaczenie w kontekście rozwoju dalszej polityki społecznej, która będzie wymuszała podjęcie odpowiednich działań na rzecz zapewnienia opieki osobom starszym, wspierania ich w codziennym funkcjonowaniu, organizacji odpowiedniej opieki wytchnieniowej oraz aktywizowaniu ich do zachowania aktywności społecznej jak najdłużej.

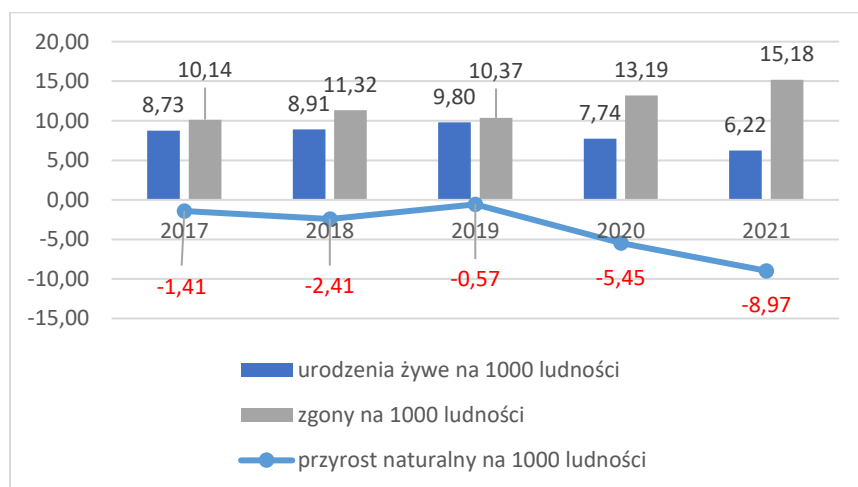
Wykres 1 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w gminie Jasień w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Spadek liczby ludności odnotowany w gminie od wielu lat związany jest z ujemnym przyrostem naturalnym, który w 2021 r. wynosił **-8,97 osób na 1000 mieszkańców.** W 2021 r. urodziło się 6,22 dzieci na 1000 mieszkańców, zgonów nastąpiło 15,18.

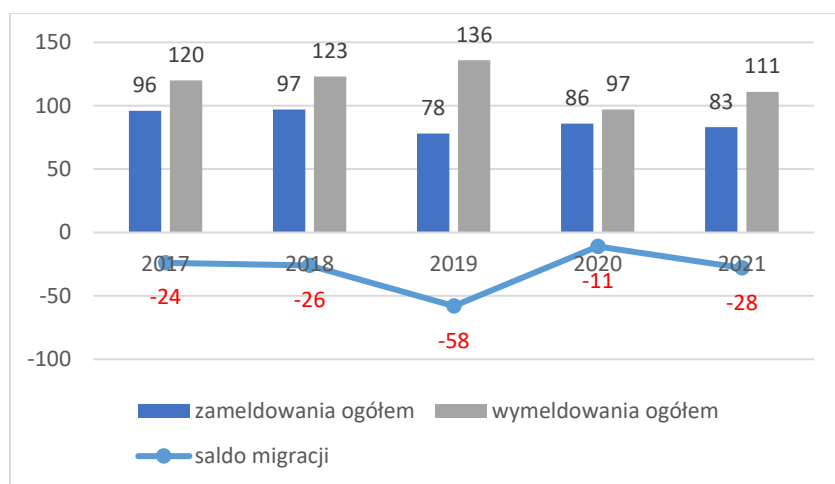
Wykres 2 Przyrost naturalny w gminie Jasień na 1000 mieszkańców w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

W 2021 r. odnotowano 111 osób, które wymeldowały się z terenu gminy oraz 83 osoby, które się zameldowały. Saldo migracji wyniosło -28 osób. W analizowanym okresie odnotowuje się systematyczny spadek liczby ludności, co jest zjawiskiem bardzo niepożądanym i niekorzystnym w kontekście rozwoju gospodarczego całej gminy. **W analizowanym okresie ostatnich 5 lat saldo migracji przyjmowało wartości ujemne, jednak wartości tego wskaźnika utrzymują się na porównywalnym poziomie.** Jedynie rok 2019 był znaczący, ponieważ wówczas odnotowano duży odpływ ludności i saldo migracji wynosiło -58 osób.

Wykres 3 Saldo migracji w gminie Jasień w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Spadek liczby ludności, ujemne saldo migracji oraz ujemny przyrost naturalny świadczy o zachodzących zmianach demograficznych w gminie, które są charakterystyczne dla całego województwa lubuskiego. Każdego roku odnotowuje się spadek liczby ludności, mniejszą liczbę nowych urodzeń oraz wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym. W kontekście uwarunkowań społecznych nie są to zmiany pozytywne, gdyż powodują przede wszystkim spadek liczby osób w wieku produkcyjnym, a wzrost osób starszych. Polityka społeczna samorządu będzie wymagała podjęcia w następnych latach wzmożonych działań na rzecz osób starszych, które będą wymagały odpowiedniej opieki, wsparcia i pomocy.

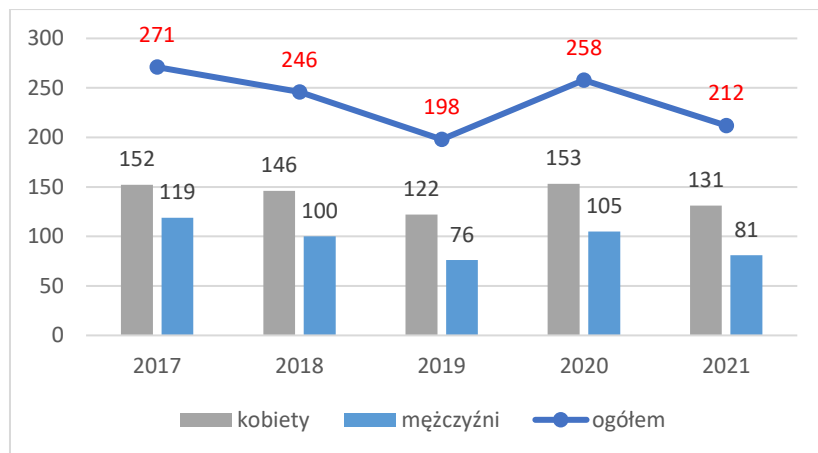
RYNEK PRACY

W 2021 r. odnotowano w gminie Jasień 212 osób bezrobotnych, w tym 81 mężczyzn i 131 kobiet.

Poprawiająca się sytuacja na rynku pracy w poprzednich latach została zachwiana w czasie pandemii, kiedy to odnotowano wzrost ogólnego poziomu bezrobocia w całym kraju. W wyniku zamrożenia gospodarki krajowej wiele firm ograniczyło swoją działalność lub ją zakończyło. Wpływ pandemii również był odczuwalny w gminie Jasień, gdzie w 2020 r. odnotowano wzrost liczby osób bezrobotnych (258 osób). Jednakże stabilizująca się sytuacja na rynku pracy spowodowała, że liczba osób bezrobotnych w gminie w 2021 r. przyjęła wartości porównywalne do czasu przedpandemicznego.

Jednakże należy w dalszym ciągu monitorować sytuację osób pozostających bez zatrudnienia na lokalnym rynku pracy, aby minimalizować zjawisko wykluczenia społecznego i obniżenia statusu życiowego osób bezrobotnych.

Wykres 4 Liczba osób bezrobotnych w gminie Jasień w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Powyższe dane wskazują, że bezrobocie nie stanowi istotnego problemu społecznego w gminie, jednakże należy zwrócić baczną uwagę na osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Zaliczane są do tych grup: kobiety, osoby młode do 30 roku życia, osoby starsze – po 50 roku życia oraz osoby długotrwale bezrobotne. Analizując sytuację liczby osób bezrobotnych w gminie Jasień można stwierdzić, że **największym problemem społecznym w kontekście rynku pracy jest wysoki wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych kobiet.** W analizowanych latach 2017-2021 odnotowuje się znaczny udział kobiet w ogólnej liczbie osób bezrobotnych. Przyczyn bezrobocia kobiet jest dużo, np. opieka nad osobami zależnymi, niższe kwalifikacje zawodowe, mniejsze doświadczenie zawodowe lub brak odpowiednich ofert na rynku pracy. Brak funkcjonowania żłobka na terenie gminy może również wpływać na brak możliwości podjęcia pracy przez młode matki. Samorząd wraz z Powiatowym Urzędem pracy powinien monitorować sytuację kobiet na lokalnym rynku pracy, aby odpowiednio reagować na ich potrzeby związane z zatrudnieniem.

Drugą grupę osób wymagających monitoringu ze strony samorządu i Urzędu Pracy stanowią osoby długotrwale bezrobotne. W 2021 r. odnotowano 126 osób takich osób. Osoby te często posiadają nieodpowiednie lub zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe, mają trudności ze znalezieniem pracy, co przyczynia się do pogorszenia ich jakości życia, zniechęcenia, strachu, braku aktywności społecznej, a co za tym idzie do wykluczenia społecznego. **Warto podkreślić, że sytuacja osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w analizowanym okresie ulegała niewielkiemu polepszeniu. Z roku na rok (oprócz okresu pandemii) odnotowuje się w gminie spadek liczby osób bezrobotnych**

w poszczególnych grupach wiekowych osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych, co przekłada się na ogólny spadek poziomu bezrobocia w gminie.

Tabela 2 Liczba osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2017-2021

Rok	Bezrobotni do 30 roku życia	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
2017	74	70	146
2018	56	72	135
2019	51	53	115
2020	61	60	127
2021	55	55	126

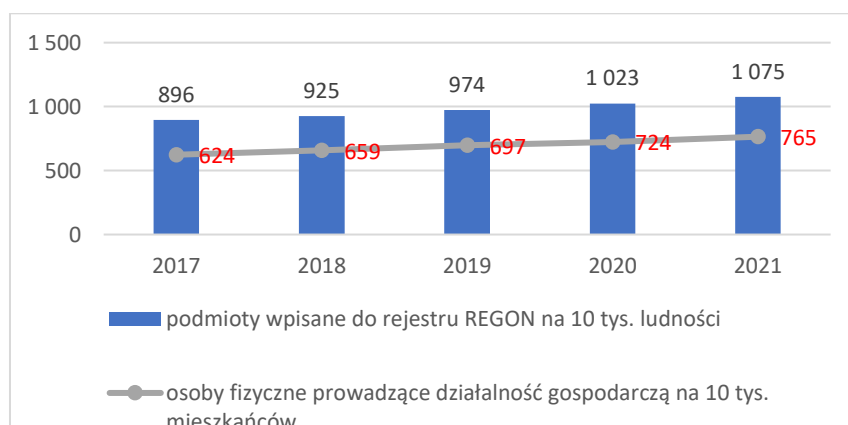
Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Sytuację rynku pracy w gminie Jasień należy monitorować i w dalszym ciągu podejmować wraz z Powiatowym Urzędem Pracy odpowiednie działania na rzecz obniżenia stopy bezrobocia na terenie gminy. Podejmowanie działań aktywizacyjnych, oferowanie odpowiednich szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe, monitorowanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz kształcenie w zakresie wypełniania luki na rynku zawodowym powinny należeć do zadań priorytetowych polityki społecznej samorządu lokalnego.

UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE

Gmina Jasień charakteryzuje się wzrastającym wskaźnikiem przedsiębiorczości, który mierzony jest liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych oraz nowo powstających działalności na terenie gminy. Według ewidencji statystycznej REGON w 2021 r. na terenie gminy Jasień zarejestrowanych było 1 075 podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności, w tym zdecydowana większość to podmioty sektora prywatnego. **Liczba podmiotów w 2021 r. zwiększyła się w stosunku do roku 2017 o 179 podmiotów, tj. o 16,7%.** Na 1 075 podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców aż 765 podmiotów prowadzonych jest przez osoby fizyczne.

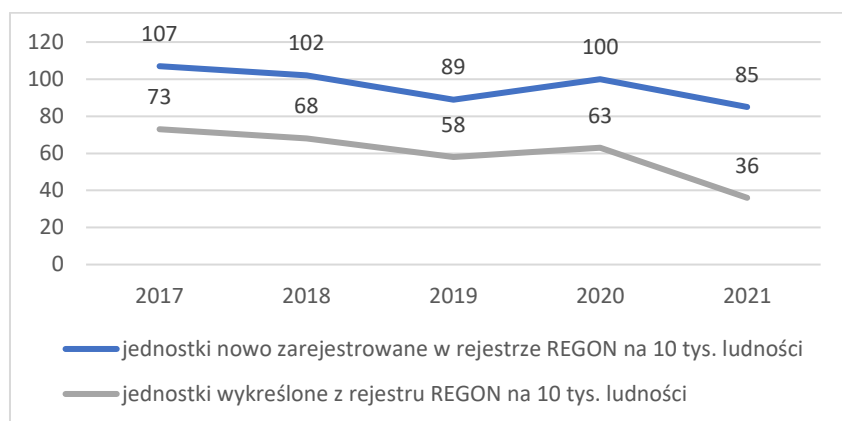
Wykres 5 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w gminie Jasień w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Z danych GUS wynika, że w 2021 r. na terenie gminy zarejestrowano 85 nowych podmiotów gospodarczych, a wyrejestrowano 36. Z uwagi na panującą pandemię, ograniczenie działalności gospodarczej oraz zamknięcie niektórych branż i działalności usługowych sytuacja firm działających na terenie gminy nie wykazywała drastycznych negatywnych zmian. Wręcz przeciwnie, można powiedzieć, że sytuacja związana z pandemią nie wpłynęła na liczbę zamykanych działalności. W analizowanych latach 2017-2021 liczba podmiotów wyrejestrowywanych z rejestru REGON była niższa niż liczba nowo rejestrowanych podmiotów. Świadczy to o dobrej kondycji finansowej przedsiębiorców z terenu gminy.

Wykres 6 Podmioty nowo wpisane i wyrejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Jasień najwięcej (24) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (690) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 2,4% (17) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 32,4% (231) podmiotów, a 65,2% (464) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Jasień najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (30,8%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (27,0%).

Gmina Jasień to typowa jednostka miejsko – wiejska o zrównoważonym udziale funkcji mieszkaniowej i funkcji pracy, zwłaszcza na terenie miasta. Na terenach wiejskich od kilkunastu lat zaznacza się wyraźna przewaga udziału funkcji mieszkaniowej nad funkcją pracy. Rynek pracy na terenie miasta opiera się na lokalnych sektorach przemysłowym i usługowym. W rejonach wiejskich rynek pracy opiera się głównie na rolnictwie i częściowo leśnictwie i usługach, jednakże tylko część mieszkańców pracuje we własnych gospodarstwach rolnych. Część mieszkańców pracuje poza granicami gminy,

przede wszystkim w pobliskich Żarach, a także za granicą. W ciągu ostatnich kilkunastu lat widoczny był zanik gospodarstw rolniczych, a wzrost liczby działalności usługowych. Zdecydowana większość firm to zakłady prowadzone przez osoby fizyczne, często jako jednoosobowe działalności gospodarcze. Niezależnie od tego, wskutek dynamicznego rozwoju działalności przemysłowych, wzrasta także liczba pracujących, czyli zatrudnienia w większych zakładach pracy. Tym samym wzrósł także wskaźnik liczby pracujących na 1000 mieszkańców ogółem ze 120,59 do 189,53, a na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym ze 201,61 do 303,62. Wśród pracujących od lat wyraźnie dominują mężczyźni, zatrudnieni w lokalnych zakładach produkcyjnych. Brakuje zatem w gminie Jasień większych pracodawców z branż usługowych, preferujących zatrudnianie kobiet, co powoduje konieczność ich wyjazdów do pracy poza granice gminy lub migracje do większych ośrodków (np.: Zielona Góra). Co prawda rozwinął się w mieście sektor usług handlowych reprezentowanych przez większe placówki dyskontowe, jednakże nie zaspokaja to podaży na pracę dla kobiet, zwłaszcza lepiej wykształconych. Postępujący już od kilkunastu lat spadek bezrobocia, podtrzymywany dynamiką dobrej koniunktury gospodarczej, znacząco poprawił sytuację na rynku pracy w skali kraju, regionu i lokalnej. Problemem lokalnym dla większości małych gmin pozostaje mała ilość satysfakcjonujących, spełniających ambicje i dobrze płatnych miejsc pracy dla ludzi młodych, co powoduje ich stały odpływ do większych ośrodków miejskich w kraju czy zagranicę. Pandemia COVID-19 może potencjalnie doprowadzić do ponownego wzrostu bezrobocia, jednak trudno obecnie przewidzieć skalę tej tendencji i jej ewentualne skutki.

POMOC SPOŁECZNA

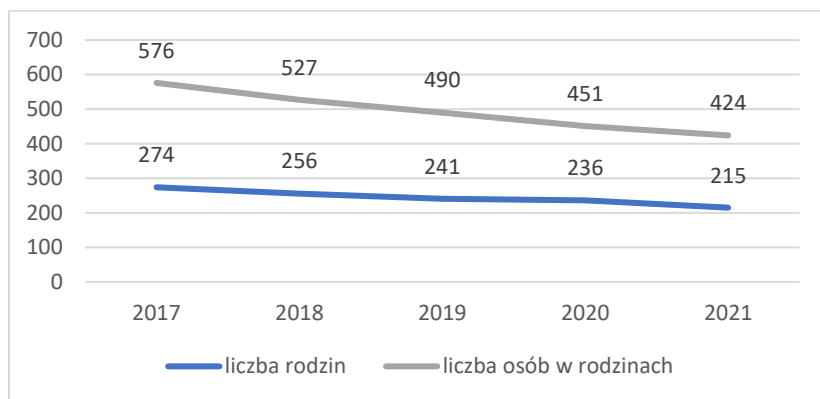
Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, t. j. Dz.U. z 2021 poz. 2268).

Główną instytucją wykonującą zadania pomocy społecznej na terenie gminy Jasień jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu. Ośrodek podejmuje działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawy o systemie oświaty, a także na podstawie ustawy o Karcie Dużej Rodziny.

BENEFICJENCI POMOCY SPOŁECZNEJ

W gminie Jasień **odnotowuje się systematyczny spadek liczby rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej**, co może świadczyć o polepszającej się sytuacji życiowej mieszkańców gminy i mniejszej potrzebie korzystania z pomocy społecznej. W analizowanych latach 2017-2021 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 59 rodzin. Tym samym liczba osób korzystających z pomocy ośrodka uległa zmniejszeniu o 152 osoby.

Wykres 7 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Jasień w latach 2017-2021

Źródło: dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu

W latach 2017-2021 odnotowano spadek liczby osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji o 92 osoby. W 2021 r. na podstawie wydanych decyzji z pomocy społecznej skorzystało 273 osoby. Porównując dane gminne ze średnimi danymi z powiatu czy województwa można stwierdzić, że odsetek liczby osób korzystających z pomocy na podstawie wydanych decyzji zmniejszył się proporcjonalnie w każdym z analizowanych obszarów.

Tabela 3 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika zmian
Gmina Jasień	365	342	307	294	273	-92
Powiat (średnia)	436	400	348	328	291	-145
Województwo (średnia)	550	508	465	435	386	-164

Źródło: dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu

Uwzględniając kryterium wieku i płci liczba beneficjentów korzystających z pomocy społecznej według wypłaconych świadczeń w 2021 r. wynosiła łącznie 354 osoby. W grupie tej 199 osób stanowiły ludność w wieku produkcyjnym, w tym 80 kobiet oraz 119 mężczyzn. W 2021 r. udzielono również świadczenia dla 69 osób znajdujących się w wieku poprodukcyjnym, w tym dla 46 kobiet i 23 mężczyzn. **Świadczenia na podstawie wydanych decyzji były pobierane w ostatnich latach w większości przez osoby znajdujące się w wieku produkcyjnym, a najrzadziej z pomocy społecznej korzystały osoby w wieku poprodukcyjnym.**

Tabela 4 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń w 2021 r.

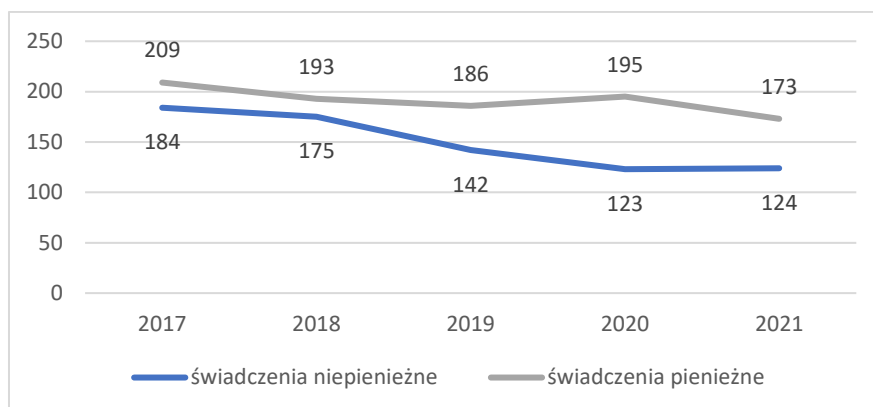
Wiek	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Przedprodukcyjny	86	40	46
Produkcyjny	199	80	119
Poprodukcyjny	69	46	23

Źródło: dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu

POMOC W FORMIE FINANSOWEJ I NIEFINANSOWEJ

Pomoc udzielana osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, które korzystają z pomocy ośrodka na podstawie wypłaconych świadczeń przyjmuje postać finansową lub niefinansową. W 2021 r. udzielono łącznie 1 473 świadczenia pieniężne oraz 20 247 świadczeń niepieniężnych. **Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w analizowanych latach przyjmuje wartości malejące, choć w 2020 r. można zaobserwować niewielki wzrost liczby osób korzystających ze świadczeń pieniężnych, co mogło być spowodowane niestabilną sytuacją finansową z powodu pandemii.** Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne zmniejszyła się w analizowanych latach o 36 osób, a liczba osób korzystająca ze świadczeń niepieniężnych zmalała o 60 osób.

Wykres 8 Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w gminie Jasień w latach 2017-2021

Źródło: dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu

Jedną z form otrzymywanych świadczeń pieniężnych są zasiłki dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji. MGOPS w Jasieniu przyznaje w szczególności zasiłki stałe, celowe i okresowe. W analizowanym okresie liczba przyznanych zasiłków stałych systematycznie maleje, podobnie jak liczba zasiłków okresowych. Z kolei liczba zasiłków celowych utrzymuje się na porównywalnym poziomie, a wzrost odnotowano wyłącznie w liczbie specjalnych zasiłków celowych.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY JASIEŃ
NA LATA 2022-2027

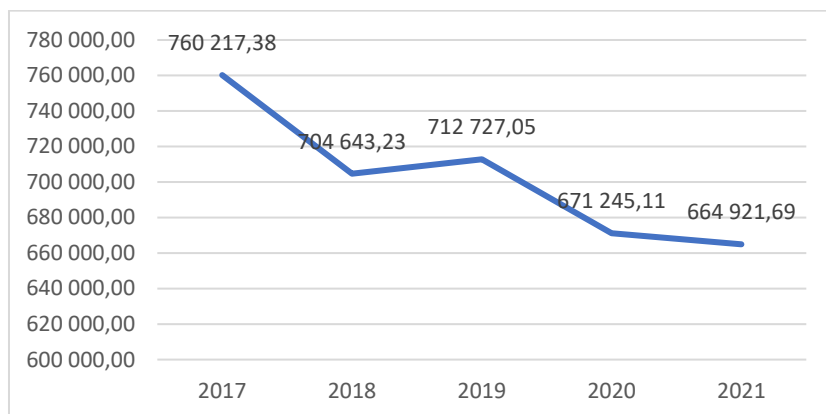
Tabela 5 Liczba osób korzystających z zasiłków oraz kwota wypłacanych zasiłków w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Zasiłek stały	94	87	83	71	64
Kwota zasiłków stałych [zł]	480.872,00	443.132,00	438.370,00	370.160,00	346.555,00
Zasiłek celowy	140	128	127	147	133
Kwota zasiłków celowych [zł]	122.107,00	116.855,00	115.933,00	129.494,00	129.618,00
Specjalny zasiłek celowy	19	20	29	28	37
Kwota zasiłków specjalnych [zł]	7.249,00	9.194,00	15.537,00	12.518,00	25.623,00
Zasiłek okresowy	83	81	72	68	67
Kwota zasiłków okresowych [zł]	157.300,00	142.238,00	156.914,00	174.132,00	189.098,00

Źródło: dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu

łącznie w analizowanym okresie lat 2017-2021 wydatki na świadczenia pieniężne wypłacane w gminie Jasień uległy obniżeniu o 95 295,69 zł, przyjmując w 2021 r. wartość 664 921,69 zł.

Wykres 9 Kwota wypłacanych świadczeń pieniężnych w latach 2017-2021

Źródło: dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu

Pomimo spadającej liczby beneficjentów Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu korzystających z pomocy finansowej w ostatnich latach, nie ubywa zajęć pracownikom socjalnym. Spadek ogólnej liczby klientów otrzymujących świadczenia, nie przekłada się na mniejszy zakres i ilość pracy. Zaobserwować można, że praca socjalna jest formą pomocy, jaką ośrodek świadczy na rzecz wszystkich mieszkańców, niezależnie od ich dochodów. Pracownicy socjalni często udzielają pomocy w formie poradnictwa wszelkiego rodzaju dla osób i rodzin wywodzących się z różnych środowisk, co jest wynikiem między innymi niezaradności życiowej, a także widocznego rozluźnienia więzi rodzinnych i społecznych, zdarzeń losowych, samotności osób starszych itp. Praca socjalna stała się rodzajem interwencji oraz profilaktyki, ale obejmuje również długofalowe działania na rzecz osób i rodzin potrzebujących wsparcia. Pracownicy socjalni posiadają wiedzę na temat funkcjonowania

środowiska lokalnego, współpracują, a także podejmują działania z innymi jednostkami i podmiotami na rzecz niwelowania problemów społecznych. Współczesny pracownik socjalny boryka się zarówno z problemami rodzin w zakresie funkcji opiekuńczo – wychowawczych, rozpadu więzi, konfliktów rodzinnych, uzależnień, a także z samotnością osób starszych, ich chorobami czy niepełnosprawnością.

Ostatnie wydarzenia, które miały miejsce w Polsce pokazały, iż praca socjalna pracowników pomocy społecznej to nie tylko interwencje w miejscu zamieszkania czy udzielanie zasiłków potrzebującym. W dobie pandemii widoczny był wzrost pracy socjalnej. Wsparciem otoczeni zostali głównie najstarsi mieszkańcy poprzez niesienie im pomocy materialnej oraz wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w czasie izolacji. Obecnie, w czasie konfliktu zbrojnego w Ukrainie praca socjalna przybrała dodatkowo innego charakteru. Pomoc społeczna w Polsce stanęła przed obliczem ogromu prac jaki należy wykonać na rzecz osób dotkniętych tragedią wojenną. Organizowanie pomocy i wsparcia uchodźcom ukraińskim to niewątpliwie najtrudniejsze z zadań z jakimi borykają się współcześnie samorządy. Oprócz pomocy materialnej potrzebna jest pomoc w organizacji mieszkań, pracy, załatwiania spraw urzędowych. Pomoc dzieciom w klimatyzowaniu się w nowym środowisku, zapewnienie im odpowiedniego dostępu do szkolnictwa, kultury, rozwoju fizycznego oraz umożliwienie wsparcia psychologicznego to wyzwania jakie podejmuje w chwili obecnej pomoc społeczna. Takiej pomocy nie da się „przeliczyć”, przedstawić za pomocą cyfr. Empatia i zaangażowanie w niesienie pomocy ofiarom wojennym stały się kolejnym elementem pracy socjalnej na rzecz społeczeństwa.

POWODY KORZYSTANIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Powodem korzystania z pomocy społecznej i pobierania świadczeń rodzinnych jest często niestabilna sytuacja na rynku pracy, jak chociażby prace krótkookresowe, prace na umowę o dzieło lub zlecenie, a co za tym idzie niskie zarobki. Z drugiej strony może wynikać to z biernej i wyuczonej postawy wobec pracy zawodowej, a tym samym z łatwości przeniesienia wartości kariery zawodowej na oczekiwania wobec pomocy społecznej. W przypadkach borykania się z długotrwałą lub ciężką chorobą uniemożliwiającą pracę zawodową, albo też sytuacją kryzysową również osoby potrzebujące pomocy zwracają się do MGOPS w Jasieniu. W poniższej tabeli zestawiono główne powody udzielania wsparcia finansowego rodzinom z terenu gminy w latach 2017-2021.

Tabela 6 Powody udzielania zasiłków dla rodzin w gminie Jasień w latach 2017-2021

Powód przyznanej pomocy	2017	2018	2019	2020	2021
	liczba rodzin				
Alkoholizm	33	25	32	26	24
Bezdomność	12	7	8	9	10
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (rodzina wielodzietna)	30	24	16	11	7

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY JASIEŃ
NA LATA 2022-2027

Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (rodzina niepełna)	31	29	23	25	22
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	59	55	45	39	35
Bezrobocie	135	122	110	105	103
Przemoc w rodzinie	1	2	0	0	2
Długotrwała lub ciężka choroba	192	193	178	174	156
Niepełnosprawność	136	138	120	113	102
Potrzeba ochrony macierzyństwa	15	19	26	25	21
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	7	5	3	3	4
Ubóstwo	187	176	148	148	129
Zdarzenia losowe	7	1	2	1	2

Źródło: dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu

W analizowanym okresie lat 2017-2021 można zaobserwować, że najczęstszym powodem korzystania z pomocy społecznej jest **długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność oraz bezrobocie, choć można zaobserwować spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z ww. powodów.** W 2021 r. z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby skorzystało z pomocy 156 rodzin (spadek o 36), a z powodu niepełnosprawności w 2021 r. pomoc była świadczona na rzecz 102 rodzin (spadek o 34). W przypadku korzystania z pomocy społecznej z powodu ubóstwa liczba rodzin w analizowanym okresie zmniejszyła się o 58 rodzin, jednakże w dalszym ciągu ubóstwo stanowi jeden z najczęstszych powodów korzystania z pomocy społecznej. Z powodu bezrobocia liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej zmniejszyła się o 32 rodziny.

Do głównych powodów korzystania od kilku lat z pomocy społecznej przez rodziny z gminy Jasień należą przede wszystkim: **długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie oraz alkoholizm.** W poniższym zestawieniu ujęto główne powody korzystania ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w roku 2021 przez mieszkańców gminy. Najwięcej świadczeń udzielono z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (17 571), w tym pieniężnych 1 131 świadczeń i 16 440 świadczeń niepieniężnych. Z kolei najmniej świadczeń przyznano z powodu wielodzietności: 153 pieniężnych i 2 643 niepieniężnych.

Tabela 7 Główne powody korzystania ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2021 r.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń		
	Ogółem	Świadczenia niepieniężne	Świadczenia pieniężne
Długotrwała lub ciężka choroba	17 571	16 440	1 131
Niepełnosprawność	10 457	9 609	848

Ubóstwo	7 690	6 522	1 168
Bezrobocie	7 471	6 715	756
Wielodzietność	2 796	2 643	153

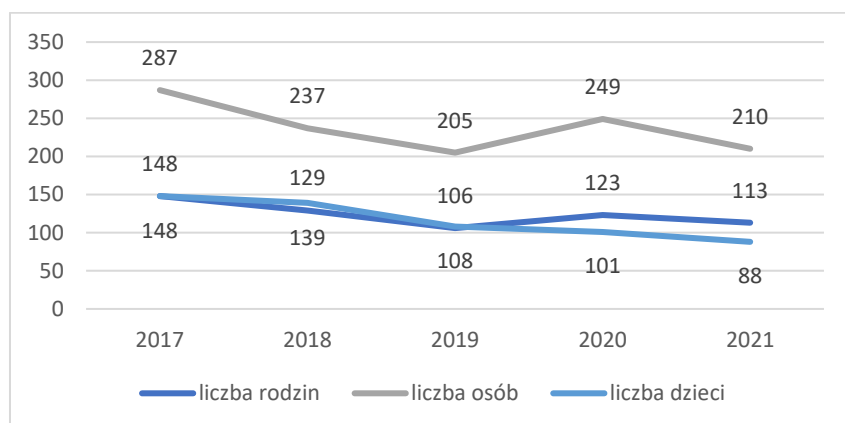
Źródło: dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu

POMOC W POSTACI DOŻYWIANIA

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu od kilku lat zapewnia dożywianie dzieci w szkołach, kontynuując rządowy program "Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023". Pomocą w formie pokrycia kosztów jednego gorącego posiłku w szkole w 2021 r. objęto 88 dzieci wychowujących się w rodzinach o trudnej sytuacji materialnej. Łącznie z pomocy na dożywianie w 2021 r. skorzystało 113 rodzin, w tym 210 osób.

W analizowanym okresie **odnotowano zmniejszającą się liczbę rodzin, osób i dzieci korzystających z programu pomocy na dożywianie**. Jednakże można zaobserwować, iż w roku 2020 liczba rodzin i osób w nich uległa zwiększeniu, co mogło być spowodowane trudną sytuacją materialną większej liczby gospodarstw domowych w czasie pandemii.

Wykres 10 Liczba rodzin, osób i dzieci korzystających z pomocy dożywiania w latach 2017-2021

Źródło: dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu

ŚWIADCZENIA I USŁUGI OPIEKUŃCZE

Wśród osób korzystających z pomocy społecznej na terenie gminy dużą grupę stanowią osoby niepełnosprawne. Osoby takie narażone są również na zagrożenie wykluczeniem społecznym, ze względu na swoje ograniczenia (często natury fizycznej). Niewystarczający poziom wyposażenia miejsc użyteczności publicznej do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych jest częstą przyczyną ich nieintegrowania się ze środowiskiem lokalnym. Również brak zapewnienia w wystarczającym stopniu opieki medycznej i geriatrycznej stanowi istotny problem społeczny, z jakim boryka się współczesne społeczeństwo.

Zgodnie z treścią ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje

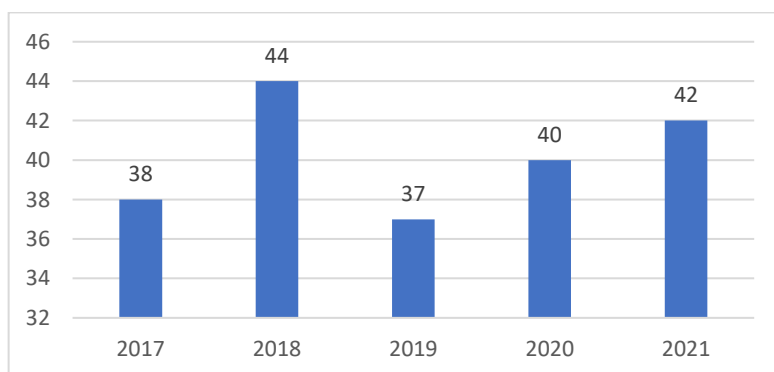
pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Rozwój medycyny oraz poprawa warunków życia powodują, że średnia długość życia ludności w Polsce systematycznie wydłuża się. Jednocześnie starość wiąże się z ogólnym pogorszeniem stanu zdrowia oraz chorobami specyficznymi dla podeszłego wieku. Osoby starsze są grupą społeczną, która wymaga odpowiedniego wsparcia i pomocy. Jednak nie zawsze na taką pomoc mogą liczyć ze strony rodziny. W społeczeństwie zanika model rodziny wielopokoleniowej. Osoby starsze często pozostają same w swoim miejscu zamieszkania, a pogarszający się stan zdrowia oraz niepełnosprawność utrudniają samodzielne funkcjonowanie. Zjawisko starzenia się ludności wiąże się z nowymi wyzwaniami w ramach pomocy społecznej. Dotyczą one zarówno rozwoju usług opiekuńczych, ale także aktywizowania seniorów do życia w społeczności lokalnej. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu prężnie realizuje zadania na rzecz osób starszych. Analiza danych tutejszego Ośrodka wskazuje, że z roku na rok rośnie liczba osób potrzebujących pomocy w formie usług opiekuńczych. Ośrodek dokłada wszelkich starań, aby zabezpieczyć osoby potrzebujące w jak najlepszą pomoc.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczno-sanitarną, pielęgnację zleconą przez lekarza oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Chorzy korzystają z usług w wymiarze od kilku godzin tygodniowo do kilku godzin dziennie w zależności od zdolności do samoobsługi oraz możliwości rodziny w zakresie zabezpieczenia potrzeb chorego.

Zauważyć należy, że liczba osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych rośnie od roku 2019, choć w 2018 odnotowano więcej takich osób niż w roku 2021 r.

Wykres 11 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w gminie Jasień

Źródło: dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu

Najwięcej osób korzystających z usług to osoby samotnie mieszkające lub posiadające rodzinę poza miejscem zamieszkania. Konieczność zapewnienia im pomocy wynika z faktu, iż rodzina nie jest w stanie zapewnić opieki, zwłaszcza w godzinach przedpołudniowych, ze względu na wykonywanie pracy zawodowej. Dodatkowo na terenie gminy staje się coraz częstsze samotne zamieszkiwanie osób starszych, ale również pozbawionych opieki ze strony rodziny. Taka sytuacja wymaga rozwijania systemu oparcia środowiskowego dla tej grupy osób, w tym zapewnienia oferty usług opiekuńczych, pomocy socjalnej, edukacyjnej, kulturalno-oświatowej, sportowo-rekreacyjnej, a także w formie terapii zajęciowej. **Dane ogólnopolskie dotyczące osób kierowanych do domów pomocy społecznej wskazują, że sukcesywnie wzrasta ich liczba, wydłuża się średnia długość życia, co powoduje, że wzrastają nakłady finansowe gminy na utrzymanie tej kategorii osób w domach pomocy społecznej.** Również ważnym zagadnieniem jest prowadzenie placówek wsparcia dziennego jakim jest zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 18 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. **W kontekście rozwoju społecznego gminy należy uwzględnić rozwój opieki instytucjonalnej dla seniorów.**

W Jasieniu funkcjonuje Dom Dziennego Pobytu Seniora. Jest to placówka dziennego pobytu dla osób starszych. Dom obejmuje pomocą osoby z terenu miasta i gminy. Członkowie Domu nie ponoszą odpłatności za pobyt. DDPS jest utworzony dla 25 osób, finansowany jest ze środków własnych gminy. Dom Dziennego Pobytu Seniora funkcjonuje codziennie w dni robocze od godz. 9.00 do 13.00. W okresie pandemii był czasowo zamknięty.

Mieszkańcy gminy Jasień korzystają również z pomocy finansowej w formie świadczeń opiekuńczych. Liczba wypłacanych świadczeń ogółem zmniejszyła się na przestrzeni ostatnich 5 lat, choć wysoki wzrost odnotowano w stosunku do świadczeń pielęgnacyjnych, których wzrost odnotowano na poziomie 358 w latach 2017-2021. W poniższym zestawieniu ujęto liczbę zasiłków pielęgnacyjnych oraz ogólną liczbę świadczeń opiekuńczych przyznawanych mieszkańcom.

Tabela 8 Liczba świadczeń opiekuńczych w gminie Jasień w latach 2017-2021

Świadczenia opiekuńcze	2017	2018	2019	2020	2021
Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem	3 608	3 509	3 499	3 266	3 362
Zasiłek pielęgnacyjny – dla niepełnosprawnego dziecka	606	562	561	524	575
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	2 125	2 159	2 139	1 990	2 015

Świadczenia opiekuńcze	2017	2018	2019	2020	2021
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	877	788	799	752	772
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie, która ukończyła 75 lat	0	0	0	0	0
Świadczenie pielęgnacyjne	462	452	504	558	820
Specjalny zasiłek opiekuńczy	273	269	243	147	53
Świadczenia opiekuńcze ogółem	4 343	4 230	4 246	3 971	4 235

Źródło: dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu

Wzrastające potrzeby seniorów w Polsce wskazują na potrzebę zapewnienia im mieszkań chronionych dla seniorów. Uwzględniając sytuację demograficzną, wzrost liczby osób starszych w gminie, a także pojawiające się trudności w samotnym funkcjonowaniu wielu osób starszych widoczna jest silna potrzeba powstawania takich mieszkań również na terenie Jasienia. Realizacja polityki społecznej w tym kierunku również jest zasadna i wynika przede wszystkim z potrzeb lokalnej społeczności.

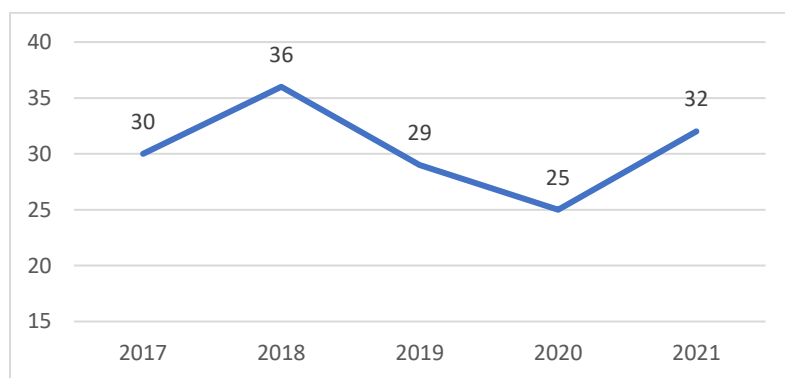
WSPARCIE ASYSTENTA RODZINY

Asystent rodziny został powołany do działania jako odpowiedź na potrzebę wsparcia innych służb społecznych w wykonywaniu pogłębionej pracy z rodziną z wieloma problemami, o obniżonym poziomie rozwoju umiejętności wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, najczęściej wielodzietnymi, gdzie dzieci są zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej. Działania asystenta określa przede wszystkim ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Praca asystenta ma przede wszystkim charakter wspierający, socjalny, wychowawczy i jest prowadzona głównie w miejscu zamieszkania rodziny. Zasadniczą formą jego pracy jest towarzyszenie, asystowanie rodzinie. Jednocześnie asystent rodziny może być również koordynatorem działań wielu innych służb społecznych, działających na rzecz danej rodziny. Zgodnie z art. 15 ust 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin. Wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny borykają się z wieloma problemami, na które oprócz zaburzeń w sferze opiekuńczo – wychowawczej, bezrobocia czy niepełnosprawności składają się także uzależnienia i przemoc. Wymaga to wielokierunkowości

w realizacji zadań związanych ze wsparciem rodziny. Występujące niejednokrotnie małe zaangażowanie rodziny w poprawę swojej sytuacji, często powoduje wydłużenie okresu współpracy asystenta z rodziną. **W 2021 r. w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jasieniu zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny.** Z analizy danych ośrodka wynika, że liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny na terenie gminy **przyjmuje wartości zmienne wzrostowo-sпадkowe, choć spadek liczby rodzin objętych wsparciem asystenta w latach 2019-2020 mógł wynikać z sytuacji epidemiologicznej kraju.** W 2021 r. odnotowano wzrost liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy i wsparciem asystenta rodziny objętych zostały 32 rodziny.

Wykres 12 Liczba rodzin w gminie Jasień korzystających z pomocy asystenta rodziny w latach 2017-2021

Źródło: dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu

Z analizy danych przeprowadzonych w tutejszym Ośrodku wynika, że liczba rodzin, w których występują problemy opiekuńczo - wychowawcze stale rośnie. To właśnie ich funkcja, w połączeniu z pracą socjalną pracowników Ośrodka, jest nieodłącznym działaniem w celu przezwyciężania trudności życiowych tych rodzin. To właśnie w oparciu o pracę asystenta, rodziny te wychodzą z kryzysu. Jest to proces długotrwały, wymagający zaangażowania i umiejętności rozpoznawania problemów. Jednak asystent rodziny, który jest „w środku problemów rodzinnych” jest w stanie wraz z członkami tych rodzin wypracować model rodziny zmierzającej do poprawy funkcjonowania w społeczeństwie. Szczególnie ważne wsparcie asystenta okazało się w sytuacji epidemii SAR-COV-2 w zakresie monitorowania w tych rodzinach zdalnej nauki dzieci i systematycznego odrabiania zadanych ćwiczeń, co przy ograniczeniach techniczno-sprzętowych (brak laptopa, ograniczony zasięg internetu) bywało utrudnione.

Rodzina jest najlepszym środowiskiem życia i wychowania dziecka. Istnieją jednak sytuacje związane z niemożnością zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Wówczas istotną rolę spełnia piecza zastępcza: rodzinna i instytucjonalna, która z założenia powinna mieć charakter czasowy. W związku z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina Jasień w ramach zadań własnych pokrywała częściowo koszty wynikające ze sprawowania pieczy zastępczej nad dziećmi, które z różnych przyczyn nie mogły dłużej funkcjonować w środowisku rodziny biologicznej. **Analiza**

danych wskazuje na niewielki wzrost liczby dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. W 2021 r. odnotowano 11 dzieci, co w stosunku do roku 2017 wskazuje na wzrost o 3 małoletnich wychowujących się poza rodziną biologiczną. Wraz ze wzrostem liczby dzieci przebywających w rodzinach zastępczych wzrosła (o 1 rodzinę) liczba rodzin sprawujących funkcje rodzin zastępczych.

Tabela 9 Liczba rodzin i dzieci w pieczy zastępczej w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin sprawujących funkcje rodzin zastępczych	4	4	4	5	5
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	8	8	8	11	11

Źródło: dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) działała w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jak również realizowała zadania wynikające z *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022- 2025*.

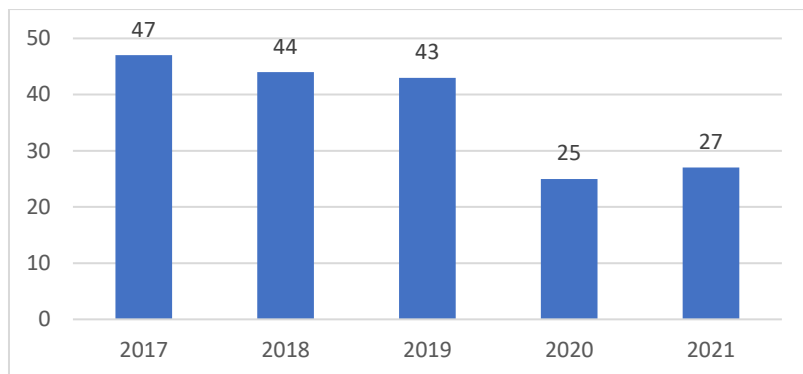
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest podmiotem inicjującym realizację zadań z zakresu profilaktyki w sferze uzależnień w Gminie Jasień. W 2021 r. w GKRPA było 5 członków, zorganizowano i przeprowadzono 7 spotkań grup roboczych Komisji. Podczas spotkań przeprowadzono rozmowy z 27 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz z 8 członkami rodzin. zewidencjonowano 5 osób doznających przemocy w rodzinie oraz 2 osoby stosujące przemoc wobec swoich najbliższych.

W celu zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu **działa Punkt Konsultacyjno-Informacyjny** prowadzący działania z zakresu profilaktyki rozwiązywania problemu uzależnień. W 2021 r. W ramach działalności Punktu przeprowadzono w każdym miesiącu ok. 77 godzin wsparcia, z którego skorzystało: 121 osób z problemem alkoholowym, 77 dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym (w tym współuzależnionych) oraz 3 osoby doznające przemocy w rodzinie. W ramach działalności Punktu porady udzielał specjalista psychoterapii uzależnień oraz instruktor terapii uzależnień.

Według danych z lat 2017-2021 liczba osób zewidencjonowanych, wobec których zachodzi podejrzenie o uzależnieniu od alkoholu wahała się w granicach 25 a 50 osób. Najmniej osób uzależnionych odnotowano w 2020 r. a najwięcej w 2017 r. **Pomimo spadku w 2020 r. liczby osób uzależnionych na terenie gminy należy monitorować sytuację rodzin borykających się z problemem alkoholowym,**

gdyż jak pokazują dane z lat 2017-2019 wskaźnik liczby osób borykających się z problemem alkoholowym przyjmował wartości dużo wyższe. Możliwe, że w sytuacji epidemiologicznej kraju analiza i kontrolowanie zjawiska alkoholowego na terenie gminy zostały ograniczona.

Wykres 13 Liczba osób borykających się z problemem alkoholowym w latach 2017-2021

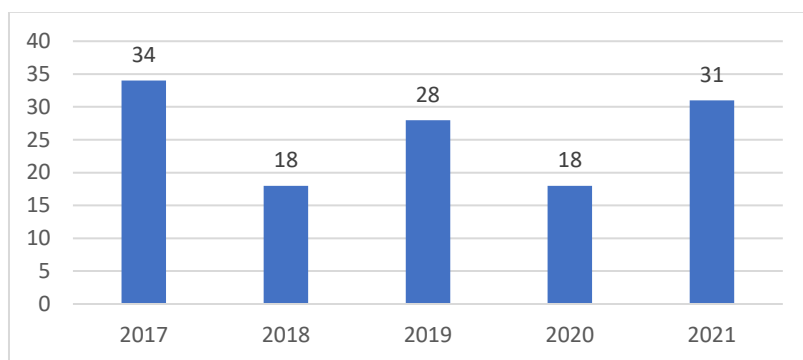
Źródło: dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu

W 2021 r. GKRPA zaopiniowała pozytywnie 45 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy.

Zespół Interdyscyplinarny (ZI) został powołany jako instytucja zajmująca się sprawami przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym patologią. Konieczne jest opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach. Do zadań ZI należy również dokumentowanie podejmowanych działań, a także ich efektów.

W 2021 r. Zespół Interdyscyplinarny w Jasieniu przeprowadził 73 spotkania robocze. Zewidencjonowano 21 osób doświadczających przemocy w rodzinie, które w danym roku zostały objęte procedurą „Niebieska Karta”. **W analizowanym okresie lat 2017-2021 liczba osób, którym założono „Niebieską Kartę” przyjmowała różne wartości, jednakże w 2021 r. łącznie wpłynęło 31 nowych procedur i był to wzrost o 13 w stosunku do roku poprzedniego.**

Wykres 14 Liczba „Niebieskich Kart” w gminie Jasień w latach 2017-2021

Źródło: dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jasieniu

W 2021 r. w ramach pomocy specjalistycznej objęto łącznie 15 osób z terenu gminy. W tym udzielono wsparcia psychologicznego dla 4 osób, prawnego dla 2 osób oraz socjalnego dla 9 osób. **Zewidencjonowano 9 osób doświadczających przemocy w rodzinie, w tym 7 kobiet.**

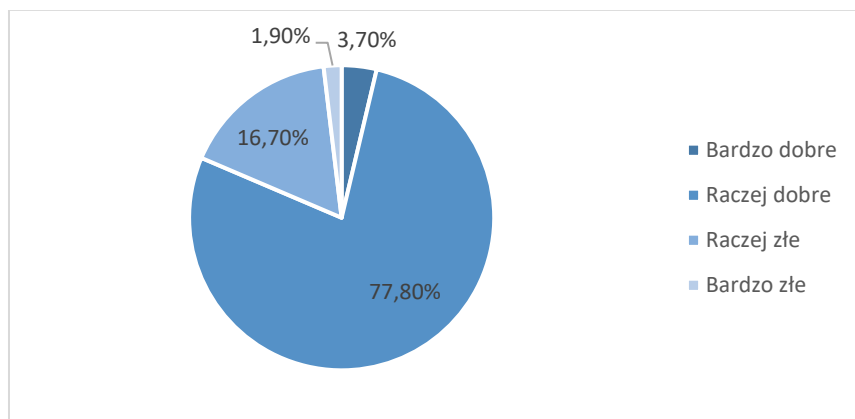
ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W OPINII MIESZKAŃCÓW – BADANIA OPINII PUBLICZNEJ

Ocena sytuacji społecznej mieszkańców gminy stanowi ważne i cenne źródło informacji na temat warunków i jakości życia osób ją zamieszkujących. Jest istotnym elementem określania polityki społecznej gminy, a wraz z diagnozą stanu istniejącego, wpływa na kształtowanie odpowiednich kierunków interwencji i działań podejmowanych w kolejnych latach. Opinia mieszkańców stanowi element partycypacji społecznej na etapie wdrażania odpowiednich działań, jakie należy zaplanować w kontekście opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W gminie Jasień badanie opinii społecznej mieszkańców na temat warunków życia i sytuacji społecznej gminy zostało przeprowadzone w czerwcu 2022 r. W badaniu wykorzystano ankietę jako technikę badawczą. Zastosowane narzędzie badawcze stanowił kwestionariusz ankiety, składający się z pytań zamkniętych. W badaniu wzięło udział 54 respondentów z terenu gminy, w tym 49 kobiet i 5 mężczyzn. Najliczniejszą grupę respondentów stanowiły osoby w wieku 36-50 lat (53,7%), następnie osoby w wieku 51-60 lat (22,2%) oraz osoby w wieku 26-35 lat (20,4%),

Ocena aktualnych warunków życia mieszkańców w gminie Jasień została określona przez większość respondentów jako „raczej dobre” (77,8%). Tylko 3,7% badanych osób twierdzi, że warunki życia w gminie należą do bardzo dobrych. Z kolei 16,7% respondentów jest zdania, że warunki życia w gminie są raczej złe, a niespełna 2% badanych twierdzi, iż są one zdecydowanie złe.

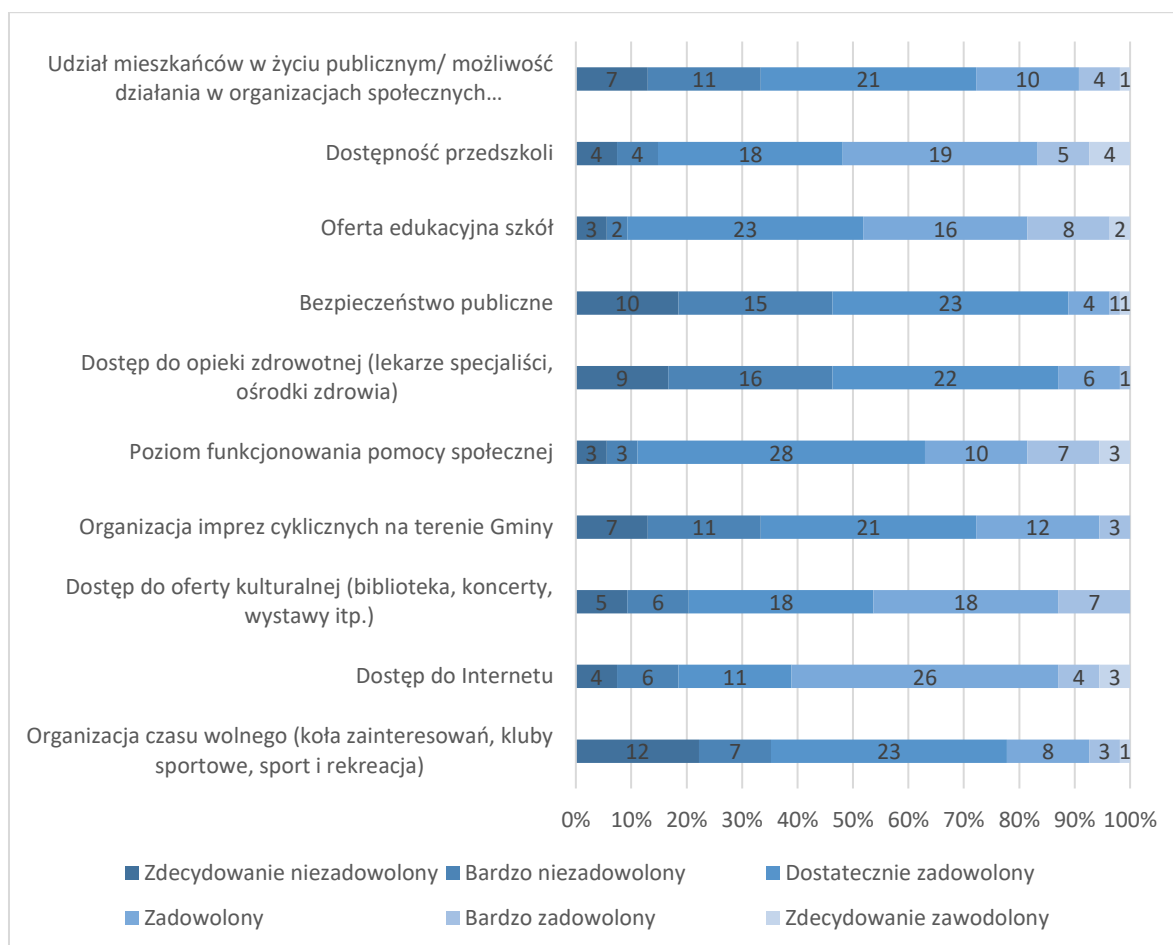
Wykres 15 Ocena aktualnych warunków życia mieszkańców w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Respondenci wskazali, że warunki życia w gminie są raczej dobre. W dokonanej ocenie poszczególnych uwarunkowań życia najwięcej wskazań dotyczyło oceny „dostatecznie zadowolony”, co potwierdza odpowiednie i w miarę zadowalające warunki życia.

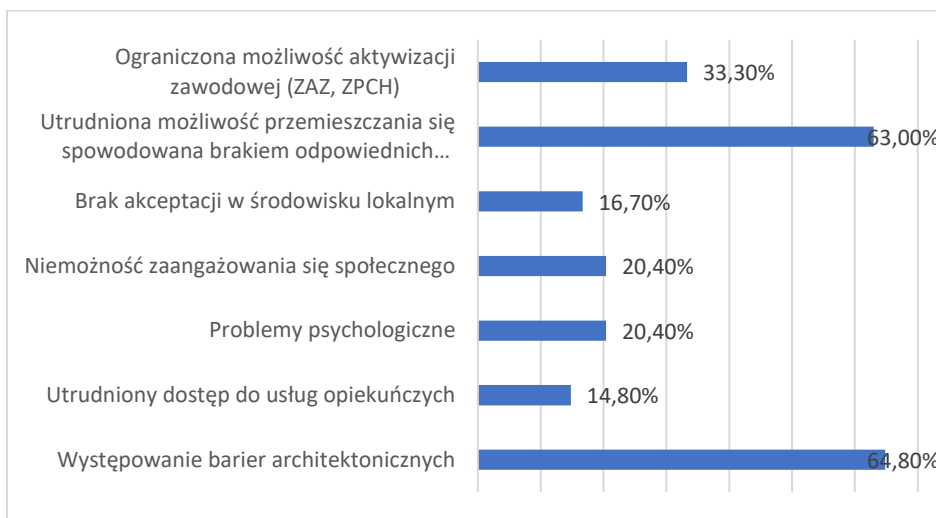
Wykres 16 Ocena poszczególnych uwarunkowań życia w gminie w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Do najważniejszych problemów, jakie napotykać osoby niepełnosprawne na terenie gminy Jasień, w opinii respondentów, należą: utrudniona możliwość przemieszczania się, która jest spowodowana brakiem odpowiednich środków transportu (63%), a także występowanie barier architektonicznych (64,8%). Mniejszym problemem społecznym osób niepełnosprawnych jest ograniczona możliwość aktywizacji zawodowej tych osób (33,3%). Wśród pozostałych problemów wskazanych w badaniu 20,4% respondentów jest zadania, że problemy osób starszych wynikają z niemożności zaangażowania się społecznego oraz problemów psychologicznych. Jeszcze mniej badanych uznało brak akceptacji w środowisku lokalnym za występujący problem (16,7%) czy utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (14,8%).

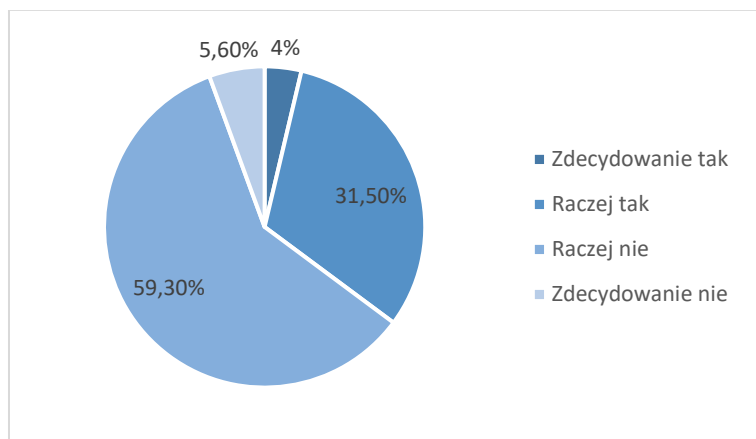
Wykres 17 Najważniejsze problemy osób niepełnosprawnych w gminie Jasień w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

59,3% osób biorących udział w badaniu wskazało, że pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych realizowana jest raczej w gminie w niewystraszającym zakresie. 31,5% badanych twierdzi, że taka pomoc jest świadczona, a 5,6% badanych uważa, że zdecydowanie brak jest takiej pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych w gminie Jasień.

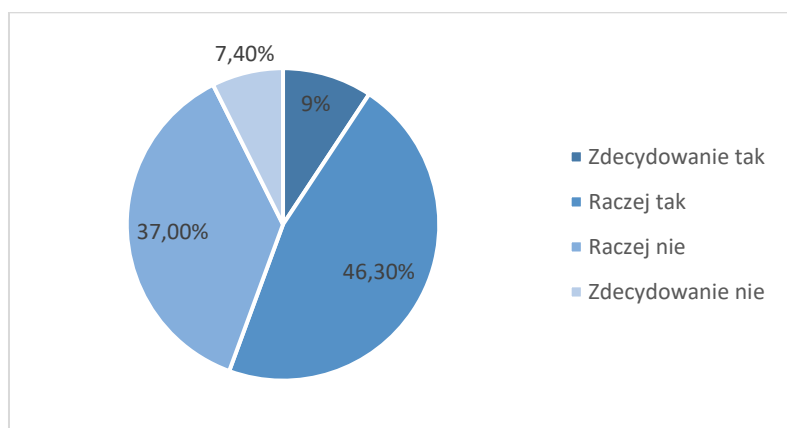
Wykres 18 Ocena pomocy dla osób niepełnosprawnych z terenu gminy w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Dostępność do placówek opieki zdrowotnej na terenie gminy Jasień została oceniona na poziomie 55,3%. Z kolei 37% respondentów twierdzi, że nie posiada odpowiedniego dostępu do placówek opieki zdrowotnej, a 7,4% badanych jest zdania, że zdecydowanie brak jest takiego dostępu.

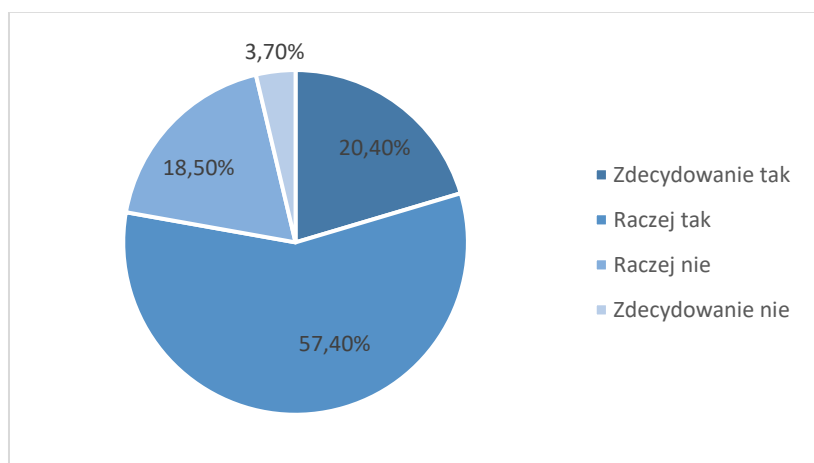
Wykres 19 Ocena dostępności do placówek opieki zdrowotnej na terenie gminy w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Działania na rzecz aktywizacji osób starszych w opinii respondentów są podejmowane na terenie gminy. 77,4% badanych twierdzi, że takie działania są obecne (20,4% zdecydowanie tak, 57,4% raczej tak). Z kolei pozostała część badanych uważa, że nie działania na rzecz osób starszych nie są w gminie realizowane.

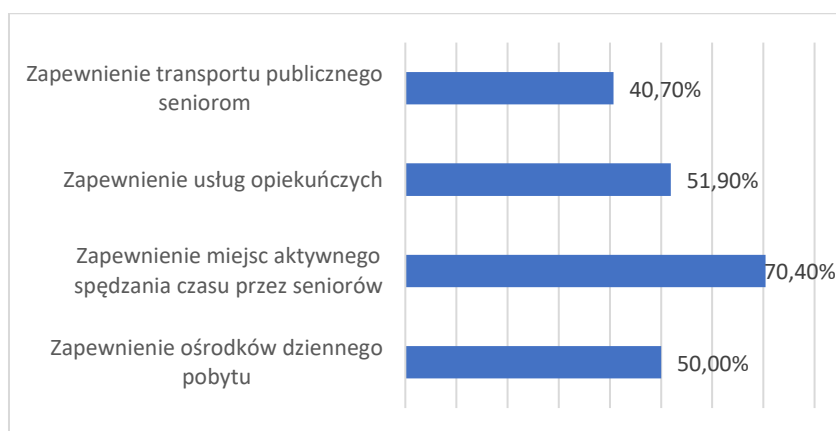
Wykres 20 Ocena działań podejmowanych na rzecz aktywizacji osób starszych w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Spośród działań, które należałoby podjąć na rzecz seniorów respondenci wskazali przede wszystkim zapewnienie miejsc aktywnego spędzania czasu wolnego przez seniorów (70,4%), następnie zapewnienie usług opiekuńczych (51,9%) oraz ośrodków dziennego pobytu na terenie gminy (50%). Według mieszkańców biorących udział w badaniu (40,7%) najmniejszą potrzebę widzi się w zapewnieniu transportu publicznego dla seniorów.

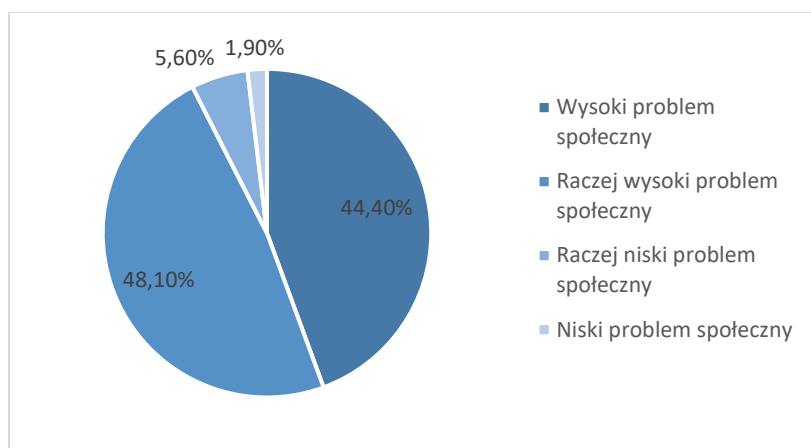
Wykres 21 Działania aktywizacyjne, które należałoby podjąć na rzecz seniorów w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Problem uzależnień jest zjawiskiem coraz częstszym, które można uznać za poważny problem społeczny. W gminie Jasień aż 44,4% respondentów jest zdania, że uzależnienia stanowią wysoki problem społeczny, a 48,1% badanych twierdzi, że jest to raczej wysoki problem, jaki dostrzega się w gminie. Z kolei 5,6% osób uznaje uzależnienia za raczej niski problem społeczny, a niewielki odsetek badanych (1,9%) za niski problem społeczny.

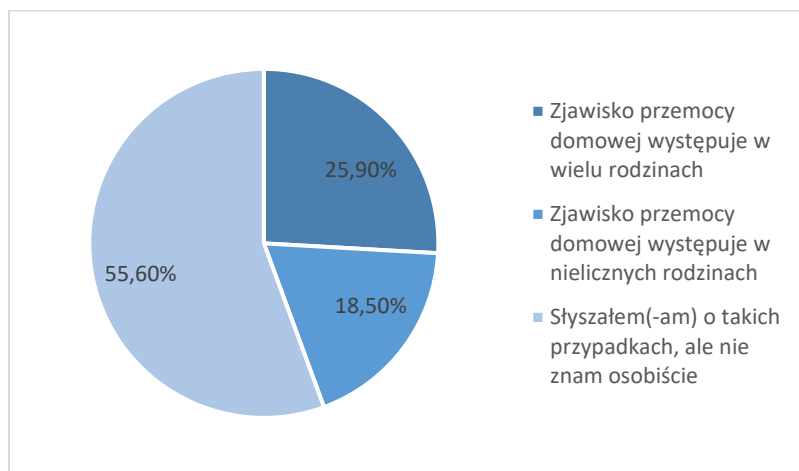
Wykres 22 Ocena występowania zjawiska uzależnień na terenie gminy Jasień w w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W przypadku występowania zjawiska przemocy w rodzinie opinia respondentów wskazuje na to, że zjawisko przemocy występuje na terenie gminy (55,6%), ale bezpośrednio nie dotyczy ankietowanych osób. z kolei 25,9% badanych jest zdania, że zjawisko przemocy występuje w wielu rodzinach, a 18,5% osób uważa, że dotyczy niewielu rodzin z terenu gminy.

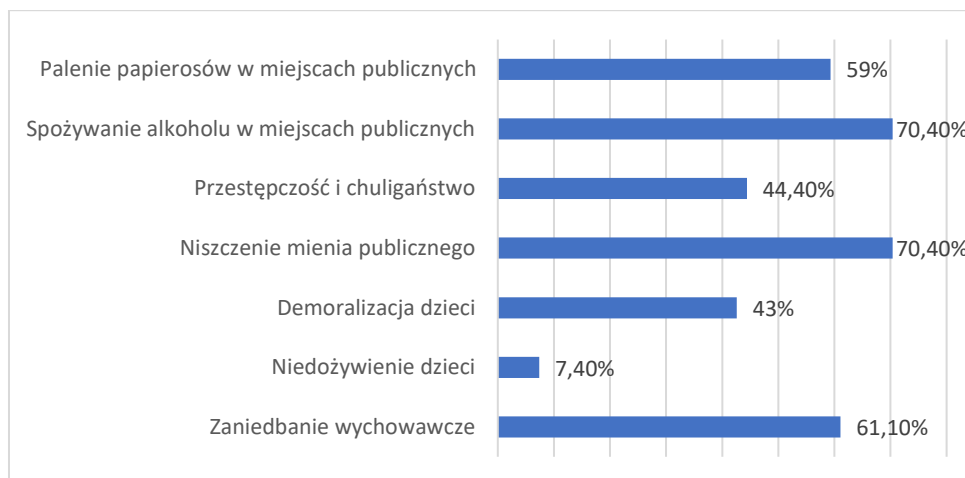
Wykres 23 Ocena występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Do negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie gminy Jasień w odniesieniu do dzieci i młodzieży zaliczono przede wszystkim niszczenie mienia publicznego (70,4%), spożywanie alkoholu w miejscach publicznych (70,4%), zaniedbania wychowawcze (61,1%) oraz palenie papierosów w miejscach publicznych (59%). W dalszej kolejności dostrzegalnym problemem społecznym jest przestępczość i chuligaństwo (44,4%) oraz demoralizacja dzieci (43%). Do problemów społecznych o najniższej randze dotyczących dzieci i młodzieży należy problem niedożywienia dzieci (7,4%).

Wykres 24 Negatywne zjawiska społeczne występujące na terenie gminy w odniesieniu do dzieci i młodzieży w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Na poniższym wykresie przedstawiono odpowiedzi respondentów dotyczące najważniejszych działań, jakie należałoby podjąć w celu minimalizacji negatywnych zjawisk społecznych w opinii respondentów. Badane osoby zwróciły szczególną uwagę w większości na potrzebę: zwiększenia dostępu do lekarzy specjalistów (72,2%), przeciwdziałanie uzależnieniom (64,8%) oraz egzekwowanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych (63%). W dalszej kolejności zwrócono szczególną uwagę na poprawę bezpieczeństwa w gminie (57,4%), uruchomienie żłobka (53,7%) oraz tyle samo osób wskazało na potrzebę inwestowania w infrastrukturę drogową, wodociągową i kanalizacyjną.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY JASIEŃ
NA LATA 2022-2027**

Wykres 25 Najważniejsze działania, jakie należałoby podjąć w celu minimalizacji negatywnych zjawisk społecznych w opinii respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

ZDIAGNOZOWANE ROBLEMY SPOŁECZNE NA TERENIE GMINY JASIEŃ

Geneza problemów społecznych ma początek w funkcjonowaniu społeczeństwa. Gwałtowne zmiany społeczne występujące w danym środowisku wpływają zazwyczaj niekorzystnie na sytuację życiową mieszkańców. W przypadku gminy Jasień nie odnotowano nagłych i gwałtownych zmian, które wpłynęłyby niekorzystnie na sytuację społeczną mieszkańców. Niepokojącym sygnałem był okres związany z pandemią, kiedy to odnotowano wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej w formie finansowej i niefinansowej, w postaci dożywiania i pracy socjalnej.

Przeprowadzona analiza społeczna, która została uzupełniona badaniami własnymi wśród mieszkańców gminy pozwala na przedstawienie najważniejszych zdiagnozowanych problemów społecznych, które występują na terenie gminy Jasień. **Istotnym problemem społecznym są zachodzące zmiany demograficzne, które wpływają na spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a wzrost liczby osób starszych w wieku poprodukcyjnym.** Starzenie się społeczeństwa będzie potęgowało większe potrzeby w zakresie dostępu do lekarzy specjalistów, świadczenie lepszej i szybszej pomocy medycznej, a także zwiększone potrzeby usług opiekuńczych i pomocy samorządu w zakresie organizowania czasu wolnego, mieszkań chronionych dla seniorów czy realizacji polityki wytnieniowej na terenie gminy. **Kolejnym poważnym problemem społecznym są zjawiska uzależnienia od alkoholu oraz przemocy w rodzinie.** Wzrost liczby osób uzależnionych potęguje występowania zjawiska przemocy. Te problemy często mają swoją przyczynę w bezradności życiowej, braku pracy czy ubóstwie. **Brak pracy zarobkowej potęguje ubóstwo wielu rodzin, a tym samym wzmacnia problem alkoholizmu i przemocy w rodzinie. Bardzo często rodziny dysfunkcyjne borykają się z kolejnym zdiagnozowanym problemem społecznym na terenie gminy, jakim są problemy opiekuńczo-wychowawcze,** które de facto wpływają na rozluźnienie więzi rodzinnych, ograniczenie zainteresowania dziećmi, ich wychowaniem czy odpowiednim kształtowaniem moralnym i społecznym. Takie działania prowadzą do demoralizacji dzieci i młodzieży, które w opinii społecznej zdarzają się coraz częściej. Przejawem braku odpowiedniego wychowania i opieki ze strony rodziców są zjawiska chuligaństwa, spożywania alkoholu przez młodzież w miejscach publicznych czy niszczenie mienia publicznego.

Schemat 1 Problemy społeczne zdiagnozowane w gminie Jasień

Źródło: opracowanie własne

Warto podkreślić, iż zdiagnozowane problemy w aspekcie społecznym nie występują w izolacji. Są one uzależnione od siebie i bardzo często występują jednocześnie. Można mówić o pewnych zależnościach, a występowanie jednego problemu wpływa na powstawanie kolejnego czy potęgowanie innych negatywnych zjawisk społecznych. Zarówno ubóstwo, alkoholizm, przemoc w rodzinie, trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych prowadzą do izolacji społecznej i wykluczenia społecznego. Dalsza realizacja polityki społecznej powinna zmierzać do przewycięzania zdiagnozowanych problemów społecznych, aby minimalizować negatywne skutki wykluczenia społecznego mieszkańców gminy, których dotyczą zdiagnozowane problemy.

Wykluczenie społeczne to sytuacja, w której dana jednostka będąca członkiem społeczeństwa nie może normalnie uczestniczyć w działaniach obywateli tego społeczeństwa, przy czym ograniczenie to nie wynika z jej wewnętrznych przekonań, ale znajduje się poza kontrolą wykluczonej jednostki. Wykluczenie społeczne jest zjawiskiem wielowymiarowym i w praktyce oznacza niemożność

uczestnictwa w życiu gospodarczym, politycznym jak i kulturowym, w wyniku braku dostępu do zasobów, dóbr i instytucji, ograniczenia praw społecznych oraz deprywacji potrzeb. Wykluczenie społeczne dotyka różnych ludzi i różne są jego przyczyny. Niekiedy niepełnosprawność, ubóstwo i brak pracy, a niekiedy problemy rodzinne. Realizacja polityki społecznej powinna dążyć do diagnozowania osób zagrożonych izolacją i wykluczeniem społecznym, jak również podejmować działania w celu eliminacji tych zjawisk.

Istotnym elementem polityki społecznej gminy Jasień powinno być położenie nacisku na walory społeczno-gospodarcze oraz przeciwdziałanie zjawiskom – przede wszystkim ubóstwa, bezrobocia, ochrony rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, problemów osób starszych, a także osób uzależnionych oraz doświadczających przemocy w rodzinie. Skupienie podejmowanych działań na grupie klientów pomocy społecznej oraz wyznaczanie odpowiednich standardów korzystania z pomocy społecznej skutkować będzie odpowiednim poziomem realizacji zadań ustawowych. Koncentrowanie się głównie na osobach potrzebujących pomocy przyczyni się do poprawy warunków życiowych mieszkańców miasta. Realizacja odpowiednich działań w ramach świadczenia pomocy na rzecz osób starszych wydaje się jednym z kluczowych zadań stojących przed Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Jasieniu oraz przed samorządem lokalnym.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (Strengths, Weakness, Opportunities, Threats) jest jedną z metod określania rozwoju diagnozowanego obszaru, ponieważ uwydatnia mocne i słabe strony oraz przedstawia szanse i zagrożenia, jakie mogą wystąpić w środowisku lokalnym. **Mocne strony** to atuty diagnozowanego obszaru, **słabe strony** to słabości, bariery i wady analizowanego obszaru. Z kolei **szanse** określają dodatkowe okoliczności pociągające za sobą korzystne zmiany, a **zagrożenia** – okoliczności, które negatywnie wpływają na plan rozwoju miasta. Szczegółowe opracowanie analizy SWOT jest ważnym etapem procesu planowania strategicznego, ponieważ jest to punkt wyjściowy dla stawianych celów strategicznych oraz podejmowanych w przyszłości działań społecznych.

Tabela 10 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dostępność do placówek oświatowych, w tym przedszkoli, ➤ Realizacja projektów edukacyjnych w placówkach oświatowych zwiększających poziom kształcenia i wzmacniających infrastrukturę edukacyjną, ➤ Aktywna działalność instytucji 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Spadek ogólnej liczby ludności, ➤ Wzrost liczby osób starszych, w wieku poprodukcyjnym, ➤ Wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego osobami starszymi, ➤ Utrzymujący się od wielu lat ujemny przyrost naturalny,

<p>kulturalno-rekreacyjnych na terenie miasta, dostępność oferty kulturalnej i edukacyjnej w ramach działalności instytucji kultury,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Aktywna działalność wielu organizacji pozarządowych w zakresie upowszechniania kultury, edukacji i sportu itp., ➤ Dobra współpraca samorządu lokalnego z organizacjami społecznymi, udzielanie wsparcia finansowego na rozwój działalności statutowych organizacji III sektora, ➤ Spadek liczby osób bezrobotnych w gminie, ➤ Wzrost przedsiębiorczości w mieście, wzrost liczby nowych podmiotów gosp. oraz osób fizycznych zakładających działalności gosp., ➤ Spadek liczby podmiotów wykreślanych z rejestru REGON, ➤ Spadek liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, ➤ Spadek wypłacanych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, ➤ Spadek liczby rodzin, osób i dzieci korzystających z pomocy na dożywianie, ➤ Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego, podejmowanie działań profilaktycznych i współpraca z innymi instytucjami w zakresie niwelowania problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie, ➤ Działalność Punktu Konsultacyjnego dla ofiar przemocy, osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, ➤ Realizacja programów na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Utrzymujące się od wielu lat ujemne saldo migracji, ➤ Brak żłobka na terenie gminy, ➤ Niska aktywizacja osób bezrobotnych, niechęć do prac, wyuczona bezradność i brak rozwoju zawodowego niektórych mieszkańców gminy, ➤ Wysoki wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych, ➤ Utrudniony rozwój gospodarczy gminy z uwagi na lokalizację, ➤ Wzrost pracy socjalnej w ramach pomocy społecznej, ➤ Powodem korzystania z pomocy społecznej w dalszym ciągu są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba, ➤ Wzrost liczby osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej, ➤ Wzrost liczby osób korzystających z świadczeń pielęgnacyjnych, ➤ Niewystarczająca liczba miejsc aktywizacji seniorów, klubów wsparcia, miejsc integracji dla osób starszych, ➤ Brak mieszkań chronionych dla osób samotnych i starszych, ➤ Wzrost nakładów finansowych samorządu na realizację programów skierowanych dla seniorów, ➤ Wzrost liczby rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny, ➤ Wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej, ➤ Wysoki wskaźnik liczby osób uzależnionych od alkoholu na terenie miasta, ➤ Wzrost wskaźnika liczby zakładanych „Niebieskich Kart”, ➤ Występowanie barier architektonicznych, które uniemożliwiają funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym,
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Niewystarczająca dostępność mieszkańców do opieki zdrowotnej, ➤ Niewystarczające działania na rzecz aktywizacji osób starszych, ➤ Występowanie zjawiska uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie w wielu rodzinach na terenie gminy, ➤ Nieszczelnie mienia publicznego i chuligaństwo jako negatywne zjawiska społeczne w odniesieniu do dzieci i młodzieży, ➤ Spożywanie alkoholu wśród dzieci i młodzieży w miejscach publicznych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozwój gospodarczy i turystyczny regionu, ➤ Spadek poziomu bezrobocia na terenie gminy, ➤ Rozwój gminy poprzez aktywne wykorzystywanie środków europejskich z przeznaczeniem na cele społeczno-gospodarcze, ➤ Likwidacja barier architektonicznych w ramach realizacji polityki dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, ➤ Rozwój aktywnych form spędzania czasu wolnego dla osób starszych, ➤ Zwiększenie bezpieczeństwa na terenie gminy, ➤ Rozwój mieszkalnictwa komunalnego, socjalnego i chronionego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wzrost pracy socjalnej na skutek występujących zjawisk społecznych (pandemia, wojna w Ukrainie), ➤ Wzrost środków finansowych potrzebnych na pomoc dla uchodźców, ➤ Pogłębiająca się izolacja społeczna osób wykluczonych, ➤ Pogłębiające się problemy rodzin przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze, większa nieudolność wychowawcza, brak autorytetów dla dzieci i młodzieży, ➤ Pogłębiające się problemy osób starszych, schorowanych i niepełnosprawnych, ➤ Pogłębiające się problemy dzieci i młodzieży, wzrost liczby dzieci ściągających po używki, ➤ Brak wystarczających środków finansowych na realizację polityki społecznej ukierunkowanej na niwelowanie zdiagnozowanych problemów społecznych.

Źródło: opracowanie własne

MISJA NOWEJ ŚCIEŻKI ROZWOJU

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022-2027 wyznacza wdrażanie efektywnych działań z zakresu polityki społecznej, które przyczynią się do zrealizowania misji i wizji rozwoju gminy pod kątem głównie uwarunkowań społecznych. Misja wpływa na strukturę celów, czyli typowanie obszarów strategicznych i celów strategicznych, tym samym tworząc wizję realizowania niniejszej polityki społecznej.

MISJA

Gmina Jasień stwarza mieszkańcom możliwości wszechstronnego rozwoju, dąży do poprawy jakości życia mieszkańców, przeciwdziała wykluczeniu społecznemu, zapobiega różnym patologiom społecznym oraz dąży do wzrostu jakości życia osób starszych samotnych, niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie.

WIZJA

Osoby wykluczone, nieaktywne zawodowo oraz seniorzy biorą czynny udział w działaniach ukierunkowanych na kreowanie ich zaangażowania oraz przeciwdziałanie zdiagnozowanym problemom, które utrudniają im możliwość usamodzielnienia.

Misją gminy Jasień jest dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców oraz do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu najsłabszych grup społecznych, wykorzystując aktywność i współpracę organizacji, instytucji i społeczności lokalnej. Założenia te korespondują z wizją, iż gmina chce być bezpieczna, przyjazna dla mieszkańców, otwarta na oczekiwania społeczności lokalnej. Wizja ta ma być wypełniana przez zapewnienie jak najlepszych warunków do życia i rozwoju. Priorytetowym zadaniem władz gminy jest przede wszystkim pobudzanie aktywności społecznej mieszkańców i ochrona przed pogłębianiem się niekorzystnych zjawisk społecznych, które zostały zdiagnozowane na terenie gminy.

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Zaplanowane działania w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022-2027 służyć mają minimalizowaniu zdiagnozowanych problemów społecznych na terenie gminy. Dodatkowo wyznaczają kierunek funkcjonowania systemu pomocy społecznej, współpracy instytucji i organizacji pozarządowych oraz aktywizacji środowisk i osób marginalizowanych.

Głównym celem Strategii jest aktywizacja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez zbudowanie sprawnego i profesjonalnego systemu wsparcia społecznego na terenie gminy.

Strategiczne cele składające się na cel główny, konieczne do osiągnięcia, a oparte na wnikliwej analizie i wyważeniu problemów społecznych, pod kątem ich natężenia i znaczenia, zostały przedstawione

w poniższej tabeli. Realizacja polityki społecznej w kontekście zdiagnozowanych problemów społecznych, w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022-2027 zakłada następujące cele strategiczne, którym towarzyszą odpowiednio sformułowane cele operacyjne.

Tabela 11 Cele strategiczne i operacyjne

Cele strategiczne	Cele szczegółowe
CEL I Poprawa życia osób starszych, samotnych i zależnych	1. Diagnozowanie potrzeb osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych i zależnych. 2. Zwiększenie wsparcia i pomocy dla osób starszych. 3. Wspieranie rodzin osób starszych i zależnych. 4. Wzrost jakości życia osób starszych i zależnych.
CEL II Przeciwdziałanie zjawiskom uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie	1. Profilaktyka uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych i innych uzależnień wpływających na pogorszenie się zdrowia psychicznego. 2. Wspieranie osób uzależnionych. 3. Świadczenie pomocy na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie. 4. Wspieranie rodzin przeżywających trudności związanych z problemem alkoholowym i przemocy w rodzinie.
CEL III Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	1. Wspieranie działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. 2. Zwiększenie aktywności społecznej seniorów i osób niepełnosprawnych. 3. Wspieranie idei wolontariatu. 4. Zwiększenie dostępności architektonicznej, komunikacyjnej i cyfrowej dla osób ze szczególnymi potrzebami.
CEL IV Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych	1. Świadczenie pomocy na rzecz rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze. 2. Wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju społecznym oraz stwarzanie im odpowiednich warunków do kształcenia, opieki i spędzania czasu wolnego. 3. Rozwijanie systemu wsparcia dla osób ubogich i bezrobotnych.

	4. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin znajdujących się w kryzysie.
--	--

Źródło: opracowanie własne

SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022-2027 jest dokumentem, który wyznacza kierunki działań w obszarze społecznym, a w szczególności w ramach działań skierowanych na przezwycięzenie problemów oraz występujących deficytów społecznych. W tym zakresie konieczne jest zachowanie jego spójności z dokumentami strategicznymi, które wyznaczają działania w ramach rozwoju gminy, a także w kontekście zdiagnozowanych obszarów wymagających interwencji. Dotyczy to dokumentów strategicznych na szczeblu gminnym, powiatowym i wojewódzkim. W poniższym zestawieniu uwzględniono najważniejsze dokumenty strategiczne, z którymi cele strategiczne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022-2027 zachowują zgodność.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY JASIEŃ NA LATA 2022-2027

Tabela 12 Zgodność celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022-2027 z celami w innych dokumentach strategicznych dla gminy

Dokumenty strategiczne	Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022-2027			
	CEL I Poprawa życia osób starszych, samotnych i zależnych	CEL II Przeciwdziałanie zjawiskom uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie	CEL III Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	CEL IV Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych
Strategia Rozwoju Gminy Jasień do 2030 roku	Cel strategiczny 2 Stabilne i bezpieczne miejsce do życia			
	2.2. Lokalna polityka senioralna.	x	2.7. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej.	x
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Żarskiego na lata 2021-2030	<p>Poprawa warunków i jakości życia osób z niepełnosprawnościami oraz osób w podeszłym wieku</p> <p>2.2. Utworzenie sieci wsparcia osób niepełnosprawnych i starszych</p>	<p>Przeciwdziałanie zjawisku przemocy i ograniczenie poziomu uzależnień w powiecie żarskim</p> <p>3.1. Łagodzenie następstw zjawiska przemocy i uzależnień</p> <p>3.2. Zapewnienie wsparcia osobom doświadczającym przemocy i osobom uzależnionym oraz zapewnienie schronienia ofiarom przemocy</p>	<p>Usprawnienie systemu wsparcia rodzin z powiatu żarskiego</p> <p>1.4. Rozwój wolontariatu na rzecz rodzin</p> <p>Poprawa warunków i jakości życia osób z niepełnosprawnościami oraz osób w podeszłym wieku</p> <p>2.1. Społeczna i zawodowa aktywizacja osób starszych i z niepełnosprawnością</p> <p>2.3. Zapobieganie marginalizacji osób starszych oraz z niepełnosprawnością. Przeciwdziałanie bezrobociu i bezdomności poprzez aktywizowanie i społeczną readaptację osób zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy i/lub bezdomnością</p> <p>4.1. Wsparcie osób bezrobotnych - koordynacja działań na rzecz ich aktywizowania i usamodzielnienia się</p>	<p>Usprawnienie systemu wsparcia rodzin z powiatu żarskiego</p> <p>1.1 Udoskonalenie systemu wsparcia rodziny</p> <p>1.2 Rozwój usług społecznych dedykowanych rodzinom, specjalizacja i profesjonalizacja usług w celu zapobiegania ubóstwu</p>

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY JASIEŃ
NA LATA 2022-2027

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Żarskiego na lata 2021–2030	Cel 2.2 Promocja włączenia społeczno-zawodowego oraz kompleksowe wsparcie seniorów	Cel 2.3 Wysoka jakość i dostępność usług medycznych oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia	Cel 2.5 Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury sportowej, turystycznej i rekreacyjnej, a także upowszechnianie aktywnego stylu życia i promocja sportu	x
Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030	Cel 2.2 Promocja włączenia społeczno-zawodowego oraz kompleksowe wsparcie seniorów	Cel 2.3 Wysoka jakość i dostępność usług medycznych oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia	Cel 2.5 Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, a także upowszechnianie i promocja sportu	x

Źródło: opracowanie własne

KIERUNKI INTERWENCJI W KONTEKŚCIE ZAPLANOWANYCH CELÓW

Elementem rozwiązywania problemów społecznych jest wdrażanie polityki społecznej, zwanej też polityką socjalną. Polityka ta polega na celowej działalności państwa i innych podmiotów w kształtowaniu warunków życia i pracy ludzi oraz stosunków międzyludzkich. Jej celem jest zaspokojenie potrzeb indywidualnych i społecznych. Polityka społeczna dotyczy m.in.: spraw rodzinnych, zatrudnienia, kształcenia, wyżywienia, mieszkania, kultury, ochrony zdrowia, organizacji wypoczynku i turystyki, walki z patologiami społecznymi.

W kontekście diagnozy głównych problemów i negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie gminy Jasień, sformułowano następujące kierunki interwencji (działań), które mają przyczynić się do realizacji założonych celów strategicznych. W formie tabelarycznej zostały zaprezentowane działania, którym przypisano odpowiednie wskaźniki realizacji, a także określono szacunkowe kwoty realizacji danego działania, jak również wskazano źródła finansowania i podmioty odpowiedzialne za realizację tego działania.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY JASIEŃ NA LATA 2022-2027

Tabela 13 Działania w ramach realizacji celu strategicznego I na lata 2022-2027

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźniki	Szacunkowe kwoty	Źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za realizację zadań/partnerzy
CEL I Poprawa życia osób starszych, samotnych i zależnych					
1	Systematyczne monitorowanie potrzeb osób starszych, schorowanych, samotnych i niepełnosprawnych.	- liczba osób starszych objętych wsparciem i pomocą (>50/rok) - liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem (> 25/rok)	200 tys. – 350 tys.	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	MGOPS
2	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych, udzielanie świadczeń pielęgnacyjnych.	- liczba udzielanych świadczeń pielęgnacyjnych (>800/rok)	1,3 mln – 2 mln	Środki własne	MGOPS
3	Realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.	- liczba osób korzystających z usług opiekuńczych (>40/rok)	370 – 450 tys./rok	Środki własne	MGOPS
4	Realizacja działań prozdrowotnych wśród osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych.	- liczba przeprowadzonych działań (≥ 1 /rok)	5 -10 tys.	Środki własne	MGOPS, Urząd Miejski, instytucje kulturalne, placówki oświatowe, organizacje społeczne
5	Podejmowanie działań w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej i komunikacyjnej na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami.	- liczba i rodzaj podejmowanych działań na rzecz poprawy dostępności (≥ 2 /rok)	400 – 700 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	MGOPS, Urząd Miejski
6	Organizowanie kampanii społecznych, konferencji, spotkań, warsztatów dot. kształtowania pozytywnych postaw wobec osób starszych.	- liczba przeprowadzonych działań (≥ 2 /rok)	5 – 10 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	MGOPS, Urząd Miejski, instytucje kulturalne, placówki oświatowe, organizacje społeczne
7	Wspieranie działalności Domu Seniora oraz organizacja innych form opieki i spędzania czasu wolnego dla seniorów.	- liczba zorganizowanych form wsparcia (≥ 1 /rok)	100-200 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne	MGOPS, Urząd Miejski,

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY JASIEŃ
NA LATA 2022-2027

				pozyskane w miarę możliwości	
8	Rozwój wolontariatu na rzecz osób starszych, schorowanych i niepełnosprawnych	- liczba wolontariuszy (≥ 20 /rok)	2-3 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	MGOPS, instytucje kulturalne, placówki oświatowe, organizacje społeczne

Źródło: opracowanie własne

Tabela 14 Działania w ramach realizacji celu strategicznego II na lata 2022-2027

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźniki	Szacunkowe kwoty	Źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za realizację zadań/partnerzy
CEL II Przeciwdziałanie zjawiskom uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie					
1	Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych (ulotki, plakaty)	- liczba i rodzaj działań (≥ 2 /rok)	3 – 4 tys./rok	Środki własne	GKRPA
2	Podejmowanie działań na rzecz pomocy rodzinom i osobom borykającym się z problemem alkoholowym.	- liczba osób objętych wsparciem (>15 /rok)	10 – 20 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	GKRPA, MGOPS, organizacje społeczne, instytucje kultury
3	Organizowanie pomocy specjalistycznej dla członków rodzin, które borykają się z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie.	- liczba osób objętych wsparciem (>15 /rok)	10 – 20 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	GKRPA, MGOPS, organizacje społeczne
4	Wspieranie osób uzależnionych od alkoholu, organizowanie dla nich pomocy specjalistycznej.	- liczba osób objętych wsparciem (>10 /rok)	5 – 10 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	GKRPA, MGOPS, organizacje społeczne

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY JASIEŃ
NA LATA 2022-2027

5	Inicjowanie działań mających na celu wspieranie dzieci z rodzin, gdzie występuje problem przemocy w rodzinie poprzez np. organizację zajęć, świetlice środowiskowe, zajęcia integracyjne, warsztaty itp.	- liczba dzieci objętych wsparciem (>20/rok)	15 – 20 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	GKRPA, MGOPS, organizacje społeczne, instytucje kultury, placówki oświatowe
6	Organizacja specjalistycznej pomocy psychologicznej, prawnej w ramach świadczonych usług Punktu Konsultacyjnego.	- liczba osób korzystających z Punktu (>80/rok)	30 – 40 tys./rok	Środki własne	MGOPS, Urząd Miejski
7	Upowszechnianie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy przez osoby uzależnione i ich rodziny, a także przez sprawców i ofiary przemocy w rodzinie, za pośrednictwem np. mediów, materiałów drukowanych czy spotkań mieszkańców ze specjalistami.	- liczba przeprowadzonych działań informacyjnych (≥ 1 /rok)	5 – 10 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	GKRPA, MGOPS, organizacje społeczne
8	Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” jako elementu profesjonalnego systemu przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym.	- liczba osób objętych procedurą „Niebieska Karta” (>30/rok)	3 – 5 tys./rok	Środki własne	GKRPA
9	Realizacja programów profilaktycznych oraz wspieranie ofert alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla rodzin borykających się z problemem alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie.	- liczba zrealizowanych programów (≥ 3 /rok) - liczba osób objętych wsparciem (>50/rok)	25 – 30 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	GKRPA, Zi, MGOPS, organizacje społeczne, instytucje kultury, placówki oświatowe
10	Podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców miasta w zakresie problemów związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych.	- liczba przeprowadzonych kampanii społecznych (≥ 2 /rok) - liczba przeprowadzonych warsztatów, spotkań, prelekcji w placówkach edukacyjnych (≥ 2 /rok)	5 – 6 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	GKRPA, Zi, MGOPS, placówki oświatowe, instytucje kultury

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY JASIEŃ
NA LATA 2022-2027

11	Podejmowanie działań o charakterze interwencyjnym w sytuacji nadużywania napojów alkoholowych oraz stosowania przemocy.	- liczba przeprowadzonych interwencji (<35/rok)	3 – 5 tys./rok	Środki własne	MGOPS, Policja,
12	Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.	- liczba podejmowanych działań (≥2/rok)	10 – 15 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	GKRPA, ZI, MGOPS, organizacje społeczne

Źródło: opracowanie własne

Tabela 15 Działania w ramach realizacji celu strategicznego III na lata 2022-2027

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźniki	Szacunkowe kwoty	Źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za realizację zadań/partnerzy
CEL III Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym					
1	Podejmowanie współpracy z innymi instytucjami, organizacjami społecznymi w celu umożliwienia seniorom i osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym.	- liczba zorganizowanych działań (≥2/rok)	5 – 10 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	MGOPS, Urząd Miejski, placówki oświatowe, organizacje społeczne, instytucje kultury
2	Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych, a także dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.	- liczba organizowanych działań (≥5/rok) - liczba osób objętych wsparciem (>150/rok)	40 – 50 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	MGOPS, Urząd Miejski, placówki oświatowe, organizacje społeczne, instytucje kultury
3	Propagowanie aktywności społecznej w wieku poprodukcyjnym.	- liczba organizowanych działań (≥1/rok) - liczba osób objętych wsparciem (>80/rok)	15 – 20 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	MGOPS, Urząd Miejski, placówki oświatowe, organizacje społeczne, instytucje kultury

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY JASIEŃ
NA LATA 2022-2027

4	Realizacja działań ukierunkowanych na integrację międzypokoleniową oraz aktywność społeczną osób starszych i niepełnosprawnych, w szczególności poprzez włączanie w inicjatywy wolontarystyczne i międzypokoleniowe.	- liczba organizowanych działań (≥ 1 /rok) - liczba osób objętych wsparciem (> 800 /rok)	15 – 20 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	MGOPS, Urząd Miejski, placówki oświatowe, organizacje społeczne, instytucje kultury
5	Promowanie inicjatyw związanych z uczestnictwem seniorów w życiu społecznym.	- liczba przeprowadzonych kampanii (≥ 2 /rok)	5 – 7 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	MGOPS, Urząd Miejski, placówki oświatowe, organizacje społeczne, instytucje kultury
6	Zwiększenie dostępności do mieszkań socjalnych, komunalnych i chronionych.	- liczba osób objętych wsparciem (> 20 /rok)	50 – 75 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	MGOPS, Urząd Miejski
7	Organizacja miejsc integracji społecznej (np. kluby seniora)	- liczba zorganizowanych miejsc (≥ 1)	250 – 350 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	MGOPS, Urząd Miejski
8	Współpraca z PUP w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych z terenu gminy.	- liczba osób objętych wsparciem (> 150 /rok)	x	Środki PUP	
9	Rozwijanie współpracy z PUP w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.	- liczba i rodzaj współpracy (≥ 2 /rok)	x	Środki PUP	
10	Realizowanie projektów związanych z rozwojem kompetencji zawodowych oraz	- liczba osób objętych wsparciem (> 20 /rok)	40 -50 tys./rok	Środki PUP, środki zewnętrzne	

	społecznych, służących aktywizacji osób bezrobotnych.			pozyskane w miarę możliwości	
11	Umożliwienie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym powrotu do pełnienia ról społecznych poprzez organizowanie współpracy z organizacjami społecznymi i zwiększenie ich aktywności społecznej na rzecz lokalnej społeczności.	- liczba osób objętych wsparciem (>50/rok)	10 – 20 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 16 Działania w ramach realizacji celu strategicznego IV na lata 2022-2027

Lp.	Nazwa zadania	Wskaźniki	Szacunkowe kwoty	Źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za realizację zadań/partnerzy
CEL IV Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych					
1	Podjęcie działań na rzecz pomocy rodzinom i osobom borykającym się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.	- liczba przeprowadzonych działań (>3/rok) - liczba osób objętych wsparciem (>70/rok)	10 – 20 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	MGOPS, organizacje społeczne, instytucje kulturalne, placówki oświatowe
2	Objęcie wsparciem asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych.	- liczba rodzin objętych wsparciem (>30/rok)	50 – 70 tys./rok	Środki własne	MGOPS,
3	Organizowanie pomocy specjalistycznej dla rodziców, którzy borykają się z trudnościami opiekuńczymi.	- liczba rodzin objętych wsparciem (>20/rok)	20 – 40 tys./rok	Środki własne	MGOPS, organizacje społeczne
4	Podjęcie działań na rzecz pomocy rodzinom znajdującym się w kryzysie (pomoc finansowa i niefinansowa).	- liczba osób objętych wsparciem (>300/rok)	700 tys. – 1 mln/rok	Środki własne	MGOPS,

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY JASIEŃ
NA LATA 2022-2027

5	Budowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży szkolnej, potrzebującej tej formy pomocy oraz pozyskiwanie żywności z różnych programów.	- liczba osób objętych wsparciem (>200/rok) - liczba dzieci objętych wsparciem (>80/rok)	150 – 170 tys./rok	Środki własne	MGOPS,
6	Inicjowanie działań mających na celu wspieranie dzieci z rodzin, gdzie występują problemy wychowawcze i opiekuńcze.	- liczba przeprowadzonych działań (≥ 2 /rok) - liczba osób objętych wsparciem (>70/rok)	10 – 20 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	MGOPS, organizacje społeczne, instytucje kulturalne, placówki oświatowe
7	Realizacja w placówkach edukacyjnych tematyki dotyczącej przygotowania do życia w rodzinie, a także profilaktyki uzależnień.	- liczba przeprowadzonych działań (≥ 1 /rok) - liczba osób objętych wsparciem (>300/rok)	5 – 7 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	MGOPS, organizacje społeczne, placówki oświatowe
8	Działalność świetlicy środowiskowej „Tęcza”	- liczba dzieci objętych wsparciem (>20os./rok)	10-20 tys./rok	Środki własne, środki zewnętrzne pozyskane w miarę możliwości	MGOPS, Urząd Miejski,

Źródło: opracowanie własne

MONITORING I EWALUACJA

Koordynatorem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022-2027 będzie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu. Prowadzenie bieżących działań z zakresu monitoringu oraz ewaluacji posłużą sprawdzeniu efektywności prowadzonych działań i zebraniu informacji na temat adekwatności celów Strategii w stosunku do potrzeb i priorytetów oraz eliminacji niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie gminy.

Monitoring będzie prowadzony na podstawie zbierania i analizowania informacji dotyczących działań, które zostały podjęte lub zrealizowane oraz określenie ich wpływu na cele zaplanowane w Strategii. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, posłużą do podejmowania działań korygujących oraz oceny tego, czy realizacja wyznaczonych celów zmierza w słusznym kierunku. Monitorowanie osiągniętych wskaźników przyczyni się do sporządzenia charakterystyki uzyskanych efektów oraz ich wpływu na niwelowanie występujących problemów społecznych.

Informacja na temat realizacji Strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Do oceny stopnia wdrożenia Strategii zostaną wykorzystane wskaźniki określone w przyjętych kierunkach działań, a także dane dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących Strategię i zespół działających w jej realizacji. Wskaźniki monitoringowe mogą być modyfikowane, aby w odpowiedni sposób charakteryzowały przebieg realizacji Strategii.

Podsumowując, należy podkreślić, iż zaplanowane działania związane z bieżącym monitoringiem oraz ewaluacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022-2027 mają zapewnić aktualność zapisów zawartych w dokumencie oraz ich adekwatność względem występujących problemów społecznych.

SPIS MAP, SCHEMATÓW, TABEL, WYKRESÓW I ZDJĘĆ

Spis map

Mapa 1 Położenie gminy Jasień w powiecie żarskim 4

Spis schematów

Schemat 1 Problemy społeczne zdiagnozowane w gminie Jasień 38

Spis tabel

Tabela 1 Liczba ludności w grupach funkcjonalnych w gminie Jasień w latach 2017-2021 10

Tabela 2 Liczba osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2017-2021 14

Tabela 3 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji 17

Tabela 4 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń w 2021 r. 18

Tabela 5 Liczba osób korzystających z zasiłków oraz kwota wypłaconych zasiłków w latach 2017-2021 19

Tabela 6 Powody udzielania zasiłków dla rodzin w gminie Jasień w latach 2017-2021 20

Tabela 7 Główne powody korzystania ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2021 r. 21

Tabela 8 Liczba świadczeń opiekuńczych w gminie Jasień w latach 2017-2021 24

Tabela 9 Liczba rodzin i dzieci w pieczy zastępczej w latach 2017-2021 27

Tabela 10 Analiza SWOT 39

Tabela 11 Cele strategiczne i operacyjne 43

Tabela 12 Zgodność celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022-2027 z celami w innych dokumentach strategicznych dla gminy 45

Tabela 13 Działania w ramach realizacji celu strategicznego I na lata 2022-2027 48

Tabela 14 Działania w ramach realizacji celu strategicznego II na lata 2022-2027 49

Tabela 15 Działania w ramach realizacji celu strategicznego III na lata 2022-2027 51

Tabela 16 Działania w ramach realizacji celu strategicznego IV na lata 2022-2027 53

Spis wykresów

Wykres 1 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w gminie Jasień w latach 2017-2021 11

Wykres 2 Przyrost naturalny w gminie Jasień na 1000 mieszkańców w latach 2017-2021 11

Wykres 3 Saldo migracji w gminie Jasień w latach 2017-2021 12

Wykres 4 Liczba osób bezrobotnych w gminie Jasień w latach 2017-2021 13

Wykres 5 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w gminie Jasień w latach 2017-2021 14

Wykres 6 Podmioty nowo wpisane i wyrejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w latach 2017-2021 15

Wykres 7 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Jasień w latach 2017-2021 17

Wykres 8 Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w gminie Jasień w latach 2017-2021.....	18
Wykres 9 Kwota wypłacanych świadczeń pieniężnych w latach 2017-2021	19
Wykres 10 Liczba rodzin, osób i dzieci korzystających z pomocy dożywiania w latach 2017-2021.....	22
Wykres 11 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w gminie Jasień.....	23
Wykres 12 Liczba rodzin w gminie Jasień korzystających z pomocy asystenta rodziny w latach 2017-2021.....	26
Wykres 13 Liczba osób borykających się z problemem alkoholowym w latach 2017-2021	28
Wykres 14 Liczba „Niebieskich Kart” w gminie Jasień w latach 2017-2021.....	29
Wykres 15 Ocena aktualnych warunków życia mieszkańców w opinii respondentów	30
Wykres 16 Ocena poszczególnych uwarunkowań życia w gminie w opinii respondentów	30
Wykres 17 Najważniejsze problemy osób niepełnosprawnych w gminie Jasień w opinii respondentów	31
Wykres 18 Ocena pomocy dla osób niepełnosprawnych z terenu gminy w opinii respondentów	32
Wykres 19 Ocena dostępności do placówek opieki zdrowotnej na terenie gminy w opinii respondentów	32
Wykres 20 Ocena działań podejmowanych na rzecz aktywizacji osób starszych w opinii respondentów	33
Wykres 21 Działania aktywizacyjne, które należałoby podjąć na rzecz seniorów w opinii respondentów	33
Wykres 22 Ocena występowania zjawiska uzależnień na terenie gminy Jasień w w opinii respondentów	34
Wykres 23 Ocena występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy w opinii respondentów	34
Wykres 24 Negatywne zjawiska społeczne występujące na terenie gminy w odniesieniu do dzieci i młodzieży w opinii respondentów	35
Wykres 25 Najważniejsze działania, jakie należałoby podjąć w celu minimalizacji negatywnych zjawisk społecznych w opinii respondentów	36

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Jasień z lotu ptaka	5
Zdjęcie 2 Zajęcia - Projekt Liga eSzkola	6
Zdjęcie 3 Wakacje w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Jasieniu.....	7
Zdjęcie 4 Uniwersytet III Wieku w Jasieniu	7

UZASADNIENIE

Gmina i powiat w myśl z art. 16 b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 cyt. wyżej ustawy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022-2027” jest wieloletnim dokumentem definiującym ważniejsze kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie gminy Jasień.

Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe kierunki działań oraz wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. Dotychczasowa strategia już utraciła swoją ważność dlatego należy podjąć uchwałę w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasień na lata 2022 –2027”.

W związku z powyższym uzasadnione jest przyjęcie niniejszej uchwały.